

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Anexa la Ordinul nr....

SCRISOARE DE AȘTEPTĂRI

**NECESARĂ SELECȚIEI ȘI EVALUĂRII MEMBRILOR
CONSILIULUI DE SUPRAVEGHERE ȘI DIRECTORATULUI
COMPANIEI NAȚIONALE DE TRANSPORT AL ENERGIEI ELECTRICE
TRANSELECTRICA S.A.
PENTRU PERIOADA 2023 - 2027**

Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului (S.G.G.), în calitate sa de acționar majoritar la C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. (*“Transelectrica”* sau *“Compania”*), cu sediul social în București, str. Olteni nr. 2-4, cod poștal 030786, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J40/80602000, cod unic de înregistrare RO13328043, deținător al unui număr de 43.020.309 acțiuni, reprezentând 58,6882% din capitalul social al Companiei, a elaborat prezenta scrisoare de așteptări prin care stabilește așteptările financiare și nonfinanciare ale acționarilor privind performanțele C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. și ale organelor de administrare și conducere ale acestei companii naționale, pentru o perioadă de 4 ani, respectiv 2023 – 2027, urmărind o îmbunătățire continuă a performanței și guvernantei întreprinderilor publice din portofoliul său, precum și crearea unei relații de cooperare bazate pe încredere reciprocă, cu respectarea principiilor transparenței, responsabilității, eficienței economice și profitabilității Companiei.

În conformitate cu prevederile art. 6, Secțiunea a 2-a, din Capitolul I al Anexei 1c, la H.G. nr. 722/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a unor prevederi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare (*“OUG nr. 109/2011”*), *“Scrisoarea de așteptări constituie o sinteză a așteptărilor financiare și nonfinanciare ale autorității publice tutelare, întocmite în consultare cu acționarii, după caz, reprezentând individual sau împreună minimum 5% din capitalul social al întreprinderii publice, și a strategiei guvernamentale în sectoarele în care acționează întreprinderea publică, precum și a politicilor fiscal-bugetare, cu evidențierea legăturii dintre acestea și așteptările generale ale autorității publice tutelare și acționarilor, după caz, de la organele de administrare și conducere ale întreprinderii publice.”*

Prezentul document cuprinde dezideratele acționarului majoritar, respectiv Statul român prin Secretariatul General al Guvernului, privind evoluția C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. în următorii 4 ani și a fost elaborat în temeiul prevederilor O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, modificată și aprobată prin Legea nr. 111/2016 și ale Normelor metodologice de aplicare a O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin H.G. nr. 722/2016.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

CUPRINS

I. Informații generale privind C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.	4
I.1. Prezentarea Companiei: descrierea activităților și date privind activitățile de afaceri, forma egală, rolul public al companiei	4
I.2. Forma proprietății: structura acționariatului, forma actuală, precum și evoluția acesteia, structura de conducere și procesul de luare a deciziilor	9
II. Rezumatul contextului strategic și al strategiei guvernamentale în care C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. funcționează.....	9
II.1. Context strategic la nivel european	10
II.2. Context strategic național	13
II.3. Obiective ale Programului de guvernare 2021 - 2024 al Coaliției pentru reziliență, dezvoltare și prosperitate	14
III. Viziunea generală a autorității publice tutelare și a acționarilor cu privire la misiunea și obiectivele întreprinderii publice, desprinsă din strategia guvernamentală în domeniul în care operează C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.	16
III.1. Misiunea și obiectivele pe termen mediu și lung desprinse din domeniul de activitate în care operează Compania	16
III.1.1. Misiunea	16
III.1.2. Obiective generale	18
III.1.3. Obiective strategice	18
III.2. Viziunea generală a autorității publice tutelare și a acționarilor cu privire la misiunea și obiectivele C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.	20
III.2.1. Viziunea și performanțele așteptate de autoritatea publică tutelară și a acționarilor	20
III.2.2. Legătura între viziunea și performanțele așteptate de autoritatea publică tutelară și acționari din partea Consiliului de supraveghere/Directoratului Companiei	23
IV. Încadrarea Companiei într-una din categoriile de scopuri ale întreprinderii publice	25
V. Modalitatea de asigurare a compensațiilor corespunzătoare sau de plată a obligației de serviciu public de către autoritatea publică tutelară dacă întreprinderea publică trebuie să îndeplinească obligații de serviciu public	26
VI. Politica de dividende și de vărsăminte din profitul net aplicabilă Companiei	27
VII. Politica de investiții aplicabilă Companiei	28

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

VII.1. Politica de investiții și dezvoltare a infrastructurii de transport al energiei electrice pe termen mediu și lung	28
VII.2. Platforme comune de tranzacționare a energiei electrice.....	30
VII.3. Politica de accesare a fondurilor europene nerambursabile	31
VII.3.1. Context național	31
VII.3.2. Context european	32
VII.3.3. Abordarea procesului de accesare a fondurilor europene	33
VII.4. Politica de mentenanță RET	35
VII.4.1. Gestionarea costurilor de mentenanță. Eficiența acțiunilor de mentenanță	36
VII.4.2. Evaluarea și analiza rezultatelor activității de mentenanță	36
VIII. Cercetare și inovare	37
IX. Dezideratele Secretariatului General al Guvernului și ale acționarilor cu privire la comunicarea cu Consiliul de supraveghere și Directoratul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.	39
X. Condiții privind calitatea și siguranța serviciilor prestate	40
XI. Etică, integritate și guvernare corporativă	42
XII. Evaluarea de către autoritatea publică tutelară și acționari a mediului de afaceri în care operează C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., a riscurilor la care aceasta este expusă și a acțiunilor efectuate deja la nivel de întreprindere publică	46
XIII. Așteptări ale autorității publice tutelare și acționarilor privind cheltuielile de capital, reducere de cheltuieli și alte aspecte ale afacerii	49
XIV. Așteptări nonfinanciare ale acționarilor cu privire la organele de administrare și conducere ale Transelectrica	50
XIV.1. Politica de dezvoltare a resurselor umane	50
XV. Intențiile legislative și de reglementare ale Guvernului cu privire la domeniul în care își desfășoară activitatea întreprinderea publică, dacă acestea există	52

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

I. Informații generale privind C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

1.1. Prezentarea Companiei: descrierea activităților și date privind activitățile de afaceri, forma legală, rolul public al companiei

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a fost înființată ca persoană juridică română prin H.G. nr. 627 din 13 iulie 2000 privind reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate CONEL S.A. Această hotărâre a fost emisă în conformitate cu H.G. nr. 138/2000 privind programul de restructurare în domeniul energetic, prin care activitatea de transport și dispecerizare a energiei electrice s-a separat complet de cea de producere, distribuție și furnizare a energiei electrice.

Transelectrica este o companie de interes național și strategic, înființată ca societate comercială pe acțiuni și își desfășoară activitatea în conformitate cu legile române și cu Actul Constitutiv actualizat, în vigoare de la data de 30.03.2023 în temeiul Hotărârii Adunării Generale Extraordinare a Acționarilor nr. 1/26.01.2023.

Statul român este acționar în proporție de 58,6882% și Compania se află sub autoritatea Secretariatului General al Guvernului, fiind operatorul de transport și de sistem din România, cu un rol cheie pe piața de energie electrică din România. Acțiunile C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. sunt listate la Bursa de Valori București sub simbolul: *TEL*.

Capitalul social subscris al Companiei este de 733.031.420 lei, integral vărsat.

În conformitate cu Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale cu modificările și completările ulterioare (*Legea 123/2012*), activitatea de transport al energiei electrice constituie serviciu public de interes național.

Compania își desfășoară activitatea principală în baza Licenței nr. 161 din anul 2000, aceasta din urma având valabilitate 25 de ani, și fiind revizuită ulterior, prin Decizii ale Președintelui ANRE.

Concesiunea asupra Rețelei Electrice de Transport (*RET*) și a terenurilor pe care aceasta este amplasată a fost acordată pe o perioadă de 49 de ani, prin Contractul de concesiune nr. 1/29.06.2004, încheiat între Ministerul Economiei, în calitate de autoritate concedentă și C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în calitate de concesionar.

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. îndeplinește funcția de operator de transport al energiei electrice, funcția de operator de sistem, și aceea de administrator al pieței de echilibrare, operator de măsurare și operator de alocare a capacităților pe liniile de interconexiune.

Activitățile de bază sunt legate de infrastructuri de importanță strategică pentru sectorul național al energiei electrice ce cuprind multiple elemente de infrastructură critică. Astfel, serviciile de transport au ca suport rețeaua electrică de transport a energiei electrice (*RET*), iar activitățile de dispecerizare, inclusiv de echilibrare, au ca suport infrastructura de dispecerizare și măsurare.

Transelectrica este certificată conform legislației europene (Directiva UE 72/2009) și legislației naționale (Legea nr. 123/2012) conform modelului „ownership unbundling”.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Ca parte integrantă a sistemului interconectat european, Transelectrica este responsabilă nu numai de funcționarea sistemului electroenergetic național (SEN) în parametrii de siguranță și calitate și de alimentarea consumatorilor naționali, ci, alături de ceilalți Operatori de Transport și de Sistem europeni și-a lărgit aria de competență și responsabilitate la nivelul întregii Europe (39 de OTS-uri din 35 de țări cu peste 532 milioane de consumatori fac parte din ENTSO-E).

Principalele activități desfășurate de Transelectrica sunt:

- transportul energiei electrice;
- conducerea operațională a Sistemului Energetic Național (SEN);
- organizarea și administrarea pieței de energie electrică;
- administrarea pieței de echilibrare și a pieței serviciilor de sistem;
- exploatarea interconexiunilor și tranzitul internațional al energiei electrice, inclusiv administrarea pieței de alocare a capacităților de interconexiune;
- administrarea schemei de sprijin a cogenerării de înaltă eficiență;
- emiterea certificatelor verzi pe piața de energie către producătorii de energie electrică din surse regenerabile;
- activitatea de măsurare a energiei electrice pe piața angro.

În plus, Transelectrica desfășoară și următoarele activități:

- exploatează, re tehnologizează, reabilitează și dezvoltă instalațiile din rețelele electrice de transport, instalațiile de măsurare și contorizare a transferului de energie electrică prin rețelele electrice de transport și la interfața cu utilizatorii rețelelor electrice de transport care îi aparțin, instalațiile de informatică și telecomunicații din rețelele electrice de transport aferente SEN;
- analizează și avizează îndeplinirea condițiilor tehnice de racordare de către utilizatorii RET, în conformitate cu prevederile reglementărilor tehnice în vigoare;
- asigură transmiterea rezultatelor măsurărilor de energie electrică la operatorul pieței centralizate corespunzătoare și accesul beneficiarilor serviciului de transport pentru verificarea grupurilor de măsurare;
- realizează planificarea operațională și conducerea operativă a SEN la nivel central și teritorial, pe baza prognozei proprii, conform reglementărilor legale în vigoare pe piața de energie electrică;
- autorizează personalul care realizează conducerea operativă;
- culege, înregistrează și arhivează datele statistice privind funcționarea SEN;
- realizează schimbul de informații cu partenerii de funcționare interconectați și cu alți colaboratori în domeniul energetic, cu respectarea reglementărilor ENTSO-E privind protocoalele de schimb de informații, rapoartele, structura și procedurile de acces la bazele de date;
- califică unitățile furnizoare de servicii de sistem, pe baza procedurii proprii, aprobată de autoritatea competentă (*Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei – ANRE*);

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- elaborează și supune aprobării autorității competente normele tehnice și reglementările specifice necesare pentru realizarea activității de conducere operativă, cu consultarea participanților la piața de energie electrică;
- elaborează, în condițiile legii, planul de apărare a SEN împotriva perturbațiilor majore;
- elaborează studiile, programele și lucrările privind dezvoltarea SEN;
- elaborează la fiecare 2 ani *Planul de dezvoltare a RET pe 10 ani*, care este corelat cu *Planul European de dezvoltare a rețelei de transport al energiei electrice pe zece ani* – “*Ten-Year Network Development Plan (TYNDP)*” elaborat la nivelul ENTSO-E, grup de cooperare al OTS europeni, care are ca scop promovarea finalizării și funcționării pieței interne de energie electrică europeană și a comerțului transfrontalier, precum și asigurarea unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei europene de transport al energiei electrice.

Reglementarea activităților Transelectrica se realizează prin legislația primară (cadru național fiind Legea nr. 123/2012, iar cel european fiind dat de Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE și Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică) cu completările ulterioare și legislația secundară emisă de ANRE - concretizată în licențe, autorizații de înființare, metodologii de tarifyare (de tip venit plafon la transport și cost plus la operare sistem, tarifyare, contracte cadru, proceduri și altele).

Profitabilitatea afacerii este dată de rentabilitatea bazei reglementate a activelor care depinde de rata reglementată a rentabilității și baza reglementată a activelor (“BAR”). Modelul de afacere corespunde profilului standard al unui OTS, model proiectat unitar la nivel european prin strategia și legislația energetică europeană, aplicat în toate țările comunitare și transpus ca atare în cadrul legal național. Companiile de tip OTS sunt supuse la nivel european unui proces de certificare ca operatori de transport și de sistem.

În prezent, în baza Ordinului ANRE 164/07.12.2015, publicat în M.O. nr. 908/08.12.2015, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este certificată final ca operator de transport și de sistem al sistemului electroenergetic național și funcționează în conformitate cu modelul de separare a proprietății (ownership unbundling). Notificarea privind certificarea, a fost transmisă Uniunii Europene, care a publicat-o în Jurnalul UE în data de 08.01.2016, în conformitate cu art.10 alin. (2) din Directiva 2009/72/CE. Conform condițiilor certificării ca operator de transport și de sistem după modelul de separare a proprietății (ownership unbundling) acționarii Companiei deținând cel puțin 5% din capitalul social al Societății își vor exercita drepturile ce decurg din deținerea acțiunilor Companiei cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 123/2012 referitoare la neexercitarea în mod concomitent, direct sau indirect, a controlului sau a unui drept asupra unui operator economic care desfășoară oricare dintre activitățile de producere ori de furnizare.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Transelectrica, în calitate de operator de transport și de sistem, are o serie de responsabilități și obligații ce decurg pe de o parte din legislația națională, iar pe de altă parte din legislația europeană, ca parte a sistemului european ENTSO-E.

Astfel, Transelectrica și-a asumat următoarele **obligații principale, derivate din legislația europeană**:

- asigurarea securității operaționale a SEN menținând în permanență funcționarea sistemului electroenergetic național în condiții de siguranță și cu respectarea standardelor de calitate prevăzute în Codul tehnic al RET și Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem;
- menținerea echilibrului dintre cererea și producția de energie electrică;
- asigurarea și menținerea adecvanței sistemului de transport pe termen lung;
- îmbunătățirea funcționării eficiente a pieței de energie electrică;
- digitalizarea rețelei de transport al energiei electrice;
- garantarea mijloacelor adecvate pentru îndeplinirea tuturor obligațiilor sale.

În acest context, obligația de a garanta mijloacele adecvate pentru îndeplinirea obligațiilor sale, este extrem de importantă și impune corelarea acestora cu nivelurile de responsabilitate și de complexitate a activităților Companiei pe toate palierele interne și externe ale acesteia.

Companiei nu îi este permis să participe la tranzacționarea energiei electrice decât în limita achiziției de energie pentru acoperirea Consumului Propriu Tehnologic (CPT) precum și în celelalte cazuri limitate prevăzute în licența de transport.

Compania desfășoară aceste activități pe bază de tarife reglementate.

Prin lege, este permis accesul liber și nediscriminatoriu la RET al tuturor participanților de pe piață, care îndeplinesc cerințele legii, cu respectarea normelor și performanțelor prevăzute în reglementările tehnice în vigoare (accesul reglementat al terților la RET).

Compania administrează și operează sistemul electroenergetic de transport din România și asigură schimburile de electricitate cu țările atașate, ca membru al ENTSO-E¹ (Rețeaua Europeană a Operatorilor de Transport și Sistem pentru Energie Electrică) și este responsabilă pentru transportul energiei electrice, funcționarea sistemului și a pieței de energie electrică, precum și a siguranței SEN. De asemenea, reprezintă principala legătură dintre cererea și oferta de electricitate, echilibrând permanent producția de energie cu cererea.

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. are 4 filiale, după cum urmează:

- ✓ Societatea „*Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale*” OPCOM S.A. – „OPCOM S.A.” a fost înființată în baza H.G. nr. 627/2000, ca filială al cărei acționar este

¹ Înființată prin unificarea asociațiilor Operatorilor de Transport și de Sistem din Europa (UCTE, ETSO, NORDEL, BALTSO, UKTSOA, ATSOI), ENTSO-E a apărut ca o cerință a Pachetului legislativ III energie (Directiva nr.72/2009, Regulamentul nr.713/2009 și Regulamentul nr.714/2009), pentru a în țări cooperarea și coordonarea între Operatorii de Transport și de Sistem europeni (39 de OTS-uri din 36 de țări) în vederea asigurării unei funcționări sigure și în parametrii de calitate a sistemelor electroenergetice interconectate sincron, a gestionării unui acces eficient și transparent la rețelele de transport transfrontaliere, a integrării piețelor de energie electrică la nivel regional și ulterior european (IEM) și pentru a asigura o planificare coordonată și eficient orientată spre viitor a sistemului de transport al energiei electrice în cadrul comunității, cu respectarea obiectivelor de mediu.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. Misiunea societății constă în asigurarea unui cadru organizat de desfășurare a tranzacțiilor comerciale pentru energie electrică.

- ✓ Societatea *pentru Servicii de Telecomunicații și Tehnologia Informației în Rețele Electrice de Transport „Teletrans” S.A – TELETRANS S.A.* este o filială care are ca principal obiect de activitate asigurarea de servicii de comunicații și IT pentru administrarea rețelelor electrice de transport.
- ✓ Societatea *pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport “Smart”- SA - SMART S.A.*, a fost înființată prin reorganizarea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., ca filială deținută integral de aceasta, conform H.G. nr. 710/2001. SMART S.A. are ca obiect de activitate efectuarea de revizii și reparații la echipamentele primare și secundare din rețelele electrice, măsurători și remedierea incidentelor la instalațiile electrice.
- ✓ Societatea *FORMENERG S.A. – “FORMENERG S.A.”* are ca obiect de activitate instruirea personalului din sectorul energetic. FORMENERG S.A. a fost înființată la data de 1 aprilie 2002 ca filială deținută în proporție de 100% de Transelectrica.

Una din provocările majore ale perioadei următoare, în contextul aplicării legislației comunitare în domeniu, o constituie implementarea Codurilor europene de rețea (8 coduri cu statut de regulament-legislație direct aplicabilă la nivel național), documente complexe care reglementează aspecte ale funcționării sistemelor electroenergetice interconectate la nivel paneuropean și ale armonizării și integrării piețelor naționale de energie electrică în piața unică europeană de energie, având perioade de implementare între 18 luni și 6 ani. În cadrul structurilor ENTSO-E, Transelectrica este activ implicată în implementarea coordonată la nivel regional și pan-european a acestor reglementări.

Volumul mare al instalațiilor din RET necesită lucrări de retehnologizare/modernizare și mentenanță majoră, ceea ce justifică un efort investițional și financiar sporit, motivat și de menținerea standardelor de calitate impuse de reglementările tehnice și standardele existente, respectiv de funcționarea interconectată cu sistemul european ENTSO-E. În vederea stabilirii ordinii de prioritate a acțiunilor de retehnologizare/modernizare și mentenanță majoră, a fost realizată o analiză pe baza următoarelor criterii: starea tehnică (vechimea instalațiilor) și importanța acestora. Investițiile efectuate până în prezent în RET au dus la realizarea unei infrastructuri de conducere prin dispecer și la funcționarea pieței de electricitate (rețea de fibră optică, sistemul EMS-SCADA, sistemul de telecontorizare a energiei electrice tranzacționate pe piața angro).

Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2022-2031, aprobat prin Decizia Președintelui ANRE nr. 1947/02.11.2022 are ca premisă stadiul actual și evoluția prognozată a consumului, a parcului de producție și schimburilor de energie electrică și a avut în vedere Strategiile și Politicile Guvernului României, obiectivele noii politici a Uniunii Europene pentru o Energie Competitivă și Sigură, studii asigurate de Transelectrica, strategiile și politicile Companiei în domeniul cercetării și inovării, digitalizării, managementului activelor și eficienței energetice.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

1.2. Forma proprietății: structura acționariatului, forma actuală, precum și evoluția acesteia, structura de conducere și procesul de luare a deciziilor

Capitalul social al C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este format din 73.303.142 acțiuni ordinare, nominative, dematerializate, cu valoarea nominală de 10 lei/acțiune. Fiecare acțiune conferă titularului un drept de vot în cadrul adunărilor generale ale acționarilor. Evidența acționarilor companiei și a deținerilor acestora în capital este ținută de S.C. Depozitarul Central S.A.

Structura acționariatului, după numărul de acțiuni deținute, este următoarea:

Acționar	TOTAL/31.12.2022	
Statul român (Secretariatul General al Guvernului)	43.020.309	58,6882%
Persoane juridice	24.768.187	33,7887%
Persoane fizice	5.514.646	7,5231%
TOTAL	73.303.142	100,0000%

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este administrată în sistem dualist de către un Directorat format din 5 membri, sub supravegherea unui Consiliu de Supraveghere format din 7 membri.

Membrii Consiliului de Supraveghere (CS) sunt numiți de către Adunarea generală ordinară a acționarilor, cu respectarea prevederilor aplicabile societăților admise la tranzacționare și sunt selectați în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 109/2011. Președintele Consiliului de Supraveghere este ales de către membrii Consiliului de Supraveghere.

Membrii Directoratului sunt numiți și revocați de Consiliul de Supraveghere. Numărul membrilor Directoratului este în prezent de 5. Un membru al Directoratului este numit Președinte al Directoratului (denumit alternativ Director General Executiv sau Chief Executive Officer al Companiei). Membrii Directoratului sunt selectați în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 109/2011.

II. Rezumatul contextului strategic și al strategiei guvernamentale în care C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. funcționează

Energia reprezintă fundamentul dezvoltării economice și sociale. Mediatizarea accentuată și plasarea acesteia ca prioritate pe agendele de politici și acțiuni strategice la nivel global, regional și local sunt strâns legate de relevanța conferită de relația de interdependență a energiei cu progresul societății, cu dezvoltarea economică, bunăstarea socială și sustenabilitatea. Pe cale de consecință, energia a generat preocupări prioritare la nivel național, regional și european.

Contextul geopolitic european a suferit schimbări majore în urma evenimentelor care au marcat începutul anului 2022, acestea având un impact extrem de mare asupra societății și economiei UE. Prin urmare, UE parcurge o etapă de redefinire a identității și a coeziunii sale interne. Sectorul energetic trebuie să facă față unor noi provocări care se manifestă la nivel pan-european: securitatea alimentării cu energie, diversificarea surselor de aprovizionare pentru a accelera tranziția Europei către o energie curată și reducerea impactului asupra mediului înconjurător.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Aceste provocări geopolitice au sporit și mai mult importanța și necesitatea reducerii dependenței UE de combustibilii fosili, prin creșterea gradului de utilizare a surselor regenerabile de energie și prin îmbunătățirea eficienței energetice. Politica energetică europeană are în centrul său un ansamblu de măsuri care are menirea de a oferi cadrul necesar pentru mobilizarea cât mai rapidă a investițiilor care vor asigura creșterea eficienței energetice și securității alimentării cu energie.

II.1. Context strategic la nivel european

În urma aderării UE la Acordul de la Paris și odată cu publicarea Strategiei Uniunii Energetice, Uniunea și-a asumat un rol important în privința combaterii schimbărilor climatice, prin cele 5 dimensiuni principale: securitate energetică, decarbonizare, eficiență energetică, piața internă a energiei și cercetare, inovare și competitivitate.

În prezent, politica UE în domeniul energiei se bazează pe **trei obiective fundamentale**:

- *sustenabilitate* – subliniază preocuparea UE pentru schimbările climatice, prin creșterea cu 32% a ponderii energiilor din surse regenerabile, creșterea cu 32,5% a eficienței energetice și interconectarea a cel puțin 15% din sistemele de energie electrică ale UE; totodată, în cadrul Pactului Ecologic european, toate cele 27 de state membre ale UE s-au angajat să ia măsuri pentru ca UE să devină primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. În vederea atingerii acestui obiectiv, s-a stabilit reducerea emisiilor cu cel puțin 55% până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990;
- *competitivitate* – vizează asigurarea implementării efective a pieței interne de energie;
- *siguranța în alimentarea cu energie* – vizează reducerea vulnerabilității UE în privința importurilor de energie, a întreruperilor în alimentare, a posibilelor crize energetice și a nesiguranței privind alimentarea cu energie în viitor.

Pentru a-și atinge obiectivele principale, Europa și-a stabilit agenda politică viitoare: acțiuni europene comune pentru a economisi energie, pentru a diversifica sursele de aprovizionare și pentru tranziția Europei către o energie curată. Punerea în aplicare integrală a propunerilor din cadrul pachetului legislativ „Fit for 55” este unul dintre dezideratele majore ale UE, aceasta presupunând schimbări substanțiale în anii viitori în Sistemul Energetic European.

Tranziția Sistemului Energetic în moduri compatibile cu reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea competitivității și a securității aprovizionării, reprezintă principalele obiective pe termen lung stabilite de către UE, menționate ca și ținte pentru viitor în cadrul programului „Fit for 55”. Pentru a atinge aceste obiective, *trebuie realizate investiții semnificative în noile tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon, energia regenerabilă, eficiența energetică și infrastructura rețelei.*

Transelectrica este unul din principalii susținători ai proiectelor regionale prin activitatea desfășurată în cadrul ENTSO-E, prin inițierea și participarea la proiectele regionale cât și prin participarea la grupele de lucru regionale la nivel de reglementatori, operatori de piață și OTS-uri. România rămâne angajată în sprijinirea acțiunilor UE, urmărind cu atenție diferitele inițiative legislative ale Comisiei Europene în domeniu, în procesul de negociere la nivel European,

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

implicându-se activ pentru îndeplinirea ȋntelor europene stabilite ȋn domeniul energiei ȃi climei, a strategiei UE referitoare la realizarea neutralității climatice până cel târziu ȋn 2050.

Pentru atingerea acestui obiectiv, sunt necesare investiȃii considerabile atȃt ȋn modernizarea sistemelor ȃi tehnologiilor aferente producerii, distribuȃiei ȃi transportului energiei electrice, cȃt ȃi ȋn modalitatea de consum a energiei din sectoarele economice.

Ȇn ceea ce priveȃte adaptarea sistemului energetic naȃional la mȃsurile ce vor deveni obligatorii cu termen pe orizont mediu de timp (cu limitȃ 2030), **Transelectrica are rolul unui agregator al mȃsurilor de transformare din domeniul energetic, ȋn corelare cu domeniile transporturilor, mediului ȃi dezvoltȃrii economice.**

Formarea pieȃei unice de energie la nivel european – ca platformȃ catalizatoare pentru atingerea acestor obiective, reprezintȃ unul dintre pilonii principali ai strategiei energetice europene. Realizarea pieȃei unice de energie la nivel european, denumitȃ ȃi “*pieȃa internȃ de energie electricȃ europeanȃ*” are ca obiectiv posibilitatea oricȃrui vȃnzȃtor de energie electricȃ de a-ȃi valorifica disponibilitatea, cȃtre oricare cumpȃrȃtor de energie electricȃ ȋn vederea acoperirii necesarului, indiferent de țara de origine. Principiul cuplȃrii pieȃelor are la bazȃ preȃul, fluxul de energie circulȃnd de regulȃ, de la preȃul mai mic, la preȃul mai mare, conducȃnd ȋn acest fel la potenȃiala egalizare a preȃurilor ȋntre cele douȃ zone, ȋn limita capacitȃȃilor de interconexiune transfrontaliere.

Totodatȃ, se pune accent pe tranziȃia de la un model preponderent naȃional de evoluȃie ȃi dezvoltare a sectorului energetic la un model de dezvoltare integratȃ ȃi coordonatȃ la nivel european, care sȃ asigure dezvoltarea unitarȃ la nivel continental, dar care sȃ permitȃ adaptarea la specificitȃȃile naȃionale ȃi urmȃrirea intereselor legitime ale statelor europene. Ȇn cadrul acestui proces de tranziȃie de la modelul naȃional la modelul continental, nivelul regional de integrare reprezintȃ o etapȃ intermediarȃ necesar a fi parcursȃ ȋn vederea atingerii obiectivului final al integrȃrii transeuropene.

Ȇn cadrul structurilor ENTSO-E, Transelectrica este partener ȋn elaborarea ȃi negocierea pachetelor legislative aplicabile sectorului energetic. La nivel naȃional, Transelectrica joacȃ un rol esenȃial ȋn ȋndeplinirea angajamentelor de politicȃ energeticȃ asumate de țara noastrȃ.

Creȃterea gradului de integrare a surselor regenerabile de energie ȃi creȃterea nivelului de interconectivitate transfrontalierȃ a sistemului naȃional de transport reprezintȃ obiective asumate la nivel de țarȃ, pentru a cȃror ȋndeplinire Transelectrica joacȃ un rol esenȃial. Pentru a face faȃ acestor provocȃri majore ȃi a ȋndeplini sarcinile ce ȃi revin, Transelectrica are ca obiectiv dezvoltarea capacitȃȃii tehnice ȃi operaȃionale, ȋn ritmul impus de evoluȃia sectorului energetic la nivel european.

Reȃelele de transport al energiei electrice joacȃ un rol crucial ȋn atingerea dezideratelor europene, ȋn special ȋn privinȃa siguranȃei ȋn alimentarea consumatorilor, formȃrii pieȃei comune de energie ȃi integrȃrii surselor regenerabile. Pe cale de consecinȃȃ, **Transelectrica este un partener**

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

strategie în elaborarea Planului de dezvoltare a rețelei europene de transport al energiei electrice –TYNDP.

Principalele reglementări europene cu impact asupra activității Transelectrica sunt:

1. Directiva (UE) 2019/944, privind normele comune pentru piața internă de energie electrică;
2. Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE;
3. Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă de energie electrică;
4. Regulamentul (UE, EURATOM) nr. 617/2010 privind informarea Comisiei cu privire la proiectele de investiții în infrastructura energetică din cadrul Uniunii Europene și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 736/96;
5. Regulamentul (UE) 2018/1504 de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 256/2014 privind notificarea către Comisie a proiectelor de investiții în infrastructura energetică din Uniunea Europeană;
6. Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009;
7. Regulamentul Delegat (UE) nr. 389/2020 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista proiectelor de interes comun ale Uniunii;
8. Regulamentul (UE) nr. 631/2016 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare;
9. Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung;
10. Regulamentul (UE) nr. 1388/2016 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor;
11. Regulamentul (UE) nr. 1447/2016 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu;
12. Regulamentul (UE) nr. 1485/2017 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice;
13. Regulamentul (UE) nr. 2195/2017 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea sistemului de energie electrică;
14. Regulamentul (UE) nr. 2196/2017 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic.
15. Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

II.2. Context strategic național

Sectorul energetic este considerat ca fiind unul strategic, fundament pentru economie și furnizor de securitate națională. Acest sector aduce anual un aport considerabil în economia națională, având impact atât în creșterea PIB-ului, cât și în dezvoltarea teritorială.

„Dezvoltarea și creșterea competitivității economiei României, creșterea calității vieții și grija pentru mediul înconjurător sunt indisolubil legate de dezvoltarea și modernizarea sistemului energetic”, reprezintă conceptul care stă la baza Strategiei energetice a României propusă pentru perioada 2020-2030, cu perspectivele anului 2050.

Conform Strategiei energetice a României propusă pentru perioada 2020-2030, cu perspectivele anului 2050, **viziunea Strategiei energetice a României este de creștere a sectorului energetic în condiții de sustenabilitate, creștere economică și accesibilitate**, în contextul implementării noului pachet legislativ Energie curată pentru toți europenii, cu stabilirea Țintelor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, a integrării surselor regenerabile de energie și a creșterii eficienței energetice, precum și cu perspectiva implementării de către România a Pactului Ecologic European 2050. Dezvoltarea sectorului energetic este parte a procesului de dezvoltare a României. Folosirea tehnologiilor inovatoare nepoluante în toate subsectoarele sistemului energetic și menținerea României ca stat furnizor de energie; construirea de noi capacități de producție bazate pe tehnologii de vârf nepoluante; tranziția de la combustibili solizi (cărbune, lignit, etc.) spre gaz natural și surse regenerabile de energie; rețehnologizarea și modernizarea capacităților de producție existente și încadrarea lor în normele de mediu; întărirea rețelelor de transport și distribuție de energie; încurajarea producerii de energie descentralizată; încurajarea creșterii consumului intern în condiții de eficiență energetică; exportul, reprezintă obiective determinante care contribuie la creșterea sistemului energetic.

Strategia energetică a României propusă pentru perioada 2020-2030, cu perspectivele anului 2050, cuprinde opt obiective majore, după cum urmează:

1. *Asigurarea accesului la energie electrică și termică pentru toți consumatorii;*
2. *Energie curată și eficiență energetică;*
3. *Modernizarea sistemului de guvernanță corporativă și a capacității instituționale de reglementare;*
4. *Protecția consumatorului vulnerabil și reducerea sărăciei energetice;*
5. *Piețe de energie competitive, baza unei economii competitive;*
6. *Creșterea calității învățământului în domeniul energiei și formarea continuă a resursei umane calificate;*
7. *România, furnizor regional de securitate energetică;*
8. *Creșterea aportului energetic al României pe piețele regionale și europene prin valorificarea resurselor energetice primare naționale.*

Realizarea obiectivelor strategice presupune o riguroasă ancorare în realitatea sectorului energetic, cu o bună înțelegere a contextului internațional și a tendințelor de ordin tehnologic, economic și geopolitic.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

În cadrul *Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021–2030* (PNIESC 2021–2030) se menționează faptul că prin atingerea obiectivului de decarbonizare, reducerea emisiilor va atinge un procent de aproximativ 44% până în anul 2030, comparativ cu anul 2005. Politicile și măsurile avute în vedere a îndeplinirii obiectivelor cuprind programe menite să reducă emisiile GES și exploatarea surselor regenerabile de energie, schimbări legislative, promovarea eficienței energiei regenerabile, securitatea energiei, reglementări ale pieței interne de energie, cât și încurajarea investițiilor de cercetare, inovare și competitivitate.

Principalele acte normative care reglementează domeniul energiei în România și care au un impact major asupra dezvoltării RET sunt:

1. Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
2. Legea nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare;
5. Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport, cu modificările și completările ulterioare;
6. Hotărârea de Guvern nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc.

II.3. Obiective ale Programului de guvernare 2021 – 2024 al Coaliției pentru reziliență, dezvoltare și prosperitate

În Programul de guvernare 2021 – 2024, se precizează următoarele:

- ❖ Asigurarea **securității energetice** reprezintă obiectivul esențial al noii politici energetice, în acord cu contextul european al unei viitoare piețe integrate.

Se vor asigura tranziția verde și digitalizarea sectorului energetic prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiilor. Decarbonizarea furnizării de energie, având în vedere ținta asumată la nivelul UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40% față de nivelul din 1990, poate fi realizată doar prin mărirea capacităților de producție nucleare.

- ❖ La nivel regional, **independența energetică** trebuie să fie noul obiectiv strategic. În acest context, independența energetică a României devine un prim obiectiv al Guvernului.

România își propune să transpună și să aplice Pactul verde european (Green Deal), strategiile, planurile și legislația acțiunilor-cheie aferente prin elaborarea și implementarea unui pact verde pentru România, care să particularizeze obiectivele europene la realitățile și posibilitățile naționale, așa încât noul cadru de dezvoltare durabilă, justă și intruzivă să asigure o tranziție ecologică eficientă economic, suportabilă social și axată pe competitivitate, inovație și decarbonizare.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Documentul propune Green-Deal ca vehicul predilect pentru reformarea și relansarea proiectului european. Interesul României este de a corela resursele dedicate tranziției verzi cu cele alocate post-criză.

Ca **obiectiv strategic** asumat prin Programul de guvernare 2021–2024, Companiei îi revine *Realizarea de investiții în extinderea rețelei de transport al energiei electrice pentru a crește capacitatea de interconectare cu statele vecine și a putea prelua capacitatea suplimentară de producție de energie electrică din surse noi sau regenerabile.*

Programul de investiții noi al Transelectrica, prezentat în Programul de guvernare 2021–2024, cuprinde, sintetic, următoarele proiecte de investiții:

- Integrarea producției din surse regenerabile și centrale noi — Dobrogea și Moldova. Pe lângă investițiile aflate în curs de execuție, investiții noi se află în stadii premergătoare demarării execuției lucrărilor prin integrarea centralelor electrice eoliene de pe coasta Mării Negre - în colaborare cu SPEEH Hidroelectrica S.A. - în acord cu European Green Deal. Proiectul se va realiza printr-o nouă centrală electrică eoliană CEE de 300 MW offshore, o nouă centrală hidroelectrică CHE Islaz - 30 MW, pe râul Olt, aproape de vărsarea în Dunăre, cu capacitate de pompaj de 24 MW, o nouă linie electrică aeriană LEA 400 kV;
- Cablu subteran de curent continuu pentru evacuarea puterii din regiunea Dobrogea pe traseul conductei de gaz Tuzla—Podișor;
- Cablu subteran de curent continuu pe traseul gazoductului BRUA;
- Creșterea capacității de interconexiune a SEN: proiectele prevăzute în Planul de dezvoltare a rețelei electrice de transport contribuie la dezvoltarea piețelor de energie și a unor mecanisme regionale de securitate energetică, care vor funcționa după regulile comune ale Uniunii Europene. Cooperarea regională este o soluție eficientă la analiza adecvației sistemelor energetice, respectiv la eliminarea/diminuarea semnificativă a impactului în situația apariției unor crize în aprovizionarea cu energie.

Principalele proiecte prevăzute în Planul de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier sunt:

- Trecerea axului 220 kV Reșița-Timișoara-Săcălaz-Arad la 400 kV - pentru creșterea capacității de interconectare a rețelelor de transport din România, Ungaria și Serbia, îmbunătățind integrarea piețelor de energie electrică și a regenerabilelor;
- O nouă linie aeriană de interconexiune România-Ungaria 400 kV – Oradea-Józsa, pentru creșterea capacităților de interconectare a rețelelor de transport din România și Ungaria, îmbunătățind integrarea piețelor de energie electrică și a regenerabilelor;
- Retehnologizare RET prin continuarea obiectivelor în derulare și promovarea de investiții noi;
- Linia electrică aeriană (LEA) 400 kV Porțile de Fier - Reșița;
- LEA 400 kV dublu circuit Reșița-Timișoara-Săcălaz-Arad;
- LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă-Stâlp, cu un circuit de intrare/ieșire în Stația Gura Ialomiței;

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- LEA 400 kV dublu circuit Smârdan-Gutinaș;
- LEA 400 kV Gădălin-Suceava;
- LEA 400 kV Suceava-Bălți (Republica Moldova);
- LEA 400 kV Medgidia Sud-Constanța Nord;
- Linia electrică subterană (LES) București Sud - Grozăvești;
- LES 400 kV Domnești - Grozăvești;
- Stația 400/110 kV Grozăvești;
- LEA 400 kV Isaccea - Tulcea Vest;
- Închiderea Inelului de 400 kV București - Ilfov, în zona de est;
- Reconductorarea LEA 400 kV București Sud-Gura Ialomiței;
- Reconductorarea Axului 400 kV București Sud-Pelicanu-Cernavodă;
- Reconductorarea Axului 220 kV Gutinaș-Dumbrava-Stejaru-Gheorgheni-Fântânele-Ungheni;
- Reconductorarea Axului 220 kV Urechești-Târgu Jiu Nord-Paroșeni-Baru Mare-Hășdat;
- Reconductorarea LEA 220 kV Porțile de Fier-Reșița circuitele 1 și 2;
- Trecerea la tensiunea de 400 kV a Axului 220 kV Brazi Vest-Teleajen-Stâlp și reconductorarea acestuia;
- LEA 400 kV Stâlp-Brașov;
- Linii noi de curent alternativ și de curent continuu de evacuare a producției eoliene onshore și offshore din zona Dobrogea, respectiv a producției generate de Unitatea 3 și de Unitatea 4 ale Centralei Electrice Nucleare de la Cernavodă, pe traseul Tuzla-Podișor și Podișor-Corbu-Hurezani-Hățeg-Recaș-Horia-Nădlac;

III. Viziunea generală a autorității publice tutelare și a acționarilor cu privire la misiunea și obiectivele întreprinderii publice, desprinsă din strategia guvernamentală în domeniul în care operează C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

III.1. Misiunea și obiectivele pe termen mediu și lung desprinse din domeniul de activitate în care operează Compania

III.1.1. Misiunea

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este operatorul național de transport și de sistem care contribuie la buna funcționare a pieței de electricitate, asigurând un tratament nediscriminatoriu al participanților la piață. De asemenea, Compania contribuie la dezvoltarea rețelei de transport al energiei electrice interne și de interconexiune, la implementarea politicii naționale de dezvoltare durabilă, acționând pentru susținerea integrării producției de energie electrică bazate pe surse regenerabile și a limitării emisiilor de gaze cu efect de seră.

Misiunea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este asigurarea funcționării SEN în condiții de maximă siguranță și stabilitate, îndeplinind standardele de calitate, realizând astfel infrastructura pieței naționale de electricitate și garantând, în același timp, accesul reglementat la rețeaua electrică de transport, în condiții de transparență, nediscriminare și echidistanță pentru toți participanții la piața de energie electrică.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Viziunea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este de a deveni autoritatea tehnică și operațională a SEN și operatorul cheie de transport al energiei electrice din regiunea sud-est europeană, funcționând interconectat la ENTSO-E și asigurând tranzitul energiei electrice pe piața regională a energiei electrice.

Conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificări și completări ulterioare, și detaliată prin Condițiile asociate Licenței nr. 161/2000 pentru transportul de energie electrică și furnizarea serviciului de sistem - Revizia 2, emisă de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) rolul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este:

- de a efectua *serviciul public de transport al energiei electrice* pentru toți utilizatorii rețelei electrice de transport, în condiții nediscriminatorii, asigurând accesul reglementat la aceasta oricărui solicitant care îndeplinește cerințele legii, cu respectarea condițiilor și performanțelor prevăzute de reglementările în vigoare;
- de a efectua *serviciul de sistem* în condiții nediscriminatorii pentru toți utilizatorii Sistemului Energetic Național (SEN) în scopul menținerii siguranței în funcționare a acestuia și a calității energiei electrice conform normelor în vigoare;
- de a asigura mentenanța, modernizarea, re tehnologizarea, dezvoltarea durabilă și exploatarea rețelei electrice naționale de transport, interconectarea acesteia cu rețelele statelor vecine, dezvoltarea rețelelor și sistemelor de telecomunicații, achiziție de date, monitorizare, reglaj, automatizare și protecții în scopul asigurării în condiții de eficiență economică ridicată, a stabilității și funcționării în siguranță a SEN pentru o tranziție energetică de succes;
- prestarea de activități și servicii nereglementate pe piața concurențială, activități care nu fac obiectul ANRE (la stabilirea tarifului de transport), activități desfășurate la nivelul Companiei, pentru utilizarea mai eficientă a resurselor umane și materiale existente și în scopul atragerii de venituri suplimentare, altele decât acelea legate strict de obiectul principal de activitate al acesteia.

Rolul Companiei se completează sub efectul legislației în domeniul energiei și politicilor energetice ale României și ale Uniunii Europene, transpuse în fapt prin aplicarea dispozițiilor celui de-al treilea pachet legislativ care pune accent pe dezvoltarea piețelor regionale de electricitate, dezvoltarea și operarea eficientă a capacităților de interconexiune, în vederea realizării în perspectivă a pieței interne de energie electrică europeană.

În același timp, activitatea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este reglementată, de asemenea, de cadrul legislativ național primar (legea societăților, reglementările privind piața de capital, legea energiei electrice și a gazelor naturale, legea regimului juridic al proprietății publice a statului, etc.) precum și de cadrul legislativ secundar, emis de ANRE.

Angajamentul Companiei pe termen mediu și lung este de a-și îndeplini în mod exemplar și responsabil obligația de serviciu public de interes național, având la bază un sistem modern și

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

eficient de infrastructuri, atât de transport cât și de dispecerizare și suport, integrând cele mai noi tehnologii disponibile (Smart Grid, protecția infrastructurilor critice, etc.).

III.1.2 Obiectivele generale

În contextul geostrategic actual centrat din ce în ce mai pregnant pe energie, ca vector de dezvoltare economică și furnizor de stabilitate și securitate națională și regională, Transelectrica trebuie să asigure o rețea de transport al energiei electrice capabilă să susțină decarbonizarea progresivă și integrarea crescândă a surselor regenerabile, garantând în același timp eficiența și securitatea aprovizionării cu energie electrică cu respectarea reglementărilor în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice.

Totodată, unul dintre obiectivele strategice ale României în domeniul energetic, stipulate prin Strategia energetică a României pentru perioada 2020-2030, cu perspectivele anului 2050, este acela ca România să își consolideze statutul de furnizor regional de securitate energetică, obiectiv care impune o abordare pe termen lung a dezvoltării sistemului electroenergetic național, racordată la obiectivele UE în domeniu.

În acest context, definirea unui obiectiv pe termen lung centrat pe obligațiile companiei și integrate cu obligațiile României, trebuie să vizeze asigurarea unei abordări echilibrate a dezvoltării sectorului energetic național, corelată cu actualul context internațional, de o complexitate și volatilitate ridicate, care generează provocări noi pentru sistemul energetic național.

Obiectivul general pe termen lung (2050) asumat de Transelectrica prin documentele programatice naționale este acela de a asigura consolidarea statutului României de furnizor regional de stabilitate și securitate energetică.

Pe termen mediu pe perioada 2023-2027, în contextul tranziției energetice asumate la nivelul UE, pentru îndeplinirea obiectivului general pe termen lung, se impune ca Transelectrica să asigure reziliența și adecvanța SEN, să garanteze securitatea aprovizionării cu energie electrică și dezvoltarea RET. Îndeplinirea acestui obiectiv impune dezvoltarea unui program amplu de investiții susținut de o politică de finanțare diversificată, care să țină cont de actualul context energetic național și european, precum și de standardele de calitate ale serviciului public prestat de Transelectrica.

III.1.3. Obiective strategice:

În vederea asigurării îndeplinirii obiectivului general pe termen mediu, ca urmare procesului de analiză derulat pentru stabilirea modalității de implementare a fost identificată o serie de *obiective strategice* care orientează în mod eficient întreaga activitate a Transelectrica:

1. Dezvoltarea și optimizarea RET/SEN prin:

- reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea RET și creșterea siguranței în funcționare a RET;
- eliminarea congestiilor structurale;
- dezvoltarea durabilă a infrastructurilor proprii (investiții);

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- optimizarea exploatării infrastructurii RET pentru asigurarea calității energiei electrice transportate conform cerințelor ENTSO-E și Codului tehnic al RET, cu limitarea impactului negativ asupra mediului înconjurător la nivel admisibil pe plan european;
- asigurarea accesului participanților la RET, ca suport al pieței angro de electricitate, în mod transparent, echidistant și nediscriminatoriu;
- managementul optim al activelor (se adoptă noi abordări pentru modernizarea și îmbunătățirea tehnologiilor, alături de cele convenționale); asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET prin: reducerea numărului și duratei evenimentelor accidentale și implicit a consecințelor acestora; reducerea numărului și duratei acțiunilor de mentenanță preventivă - planificată;
- creșterea capacității de răspuns la apariția unor evenimente cu impact deosebit asupra securității și funcționării RET; indicatori de performanță ambițioși în contractele de mentenanță și investiție;
- integrarea tehnologiilor avansate (prin dezvoltare și demonstrație, se introduc noi tehnologii de putere care sporesc observabilitatea, controlabilitatea și flexibilitatea rețelei electrice);
- creșterea flexibilității în funcționare prin utilizarea de tehnologii moderne;
- digitalizarea SEN în acord cu strategiile și politicile Companiei, asigurându-se creșterea performanțelor prin introducerea de tehnologii digitale și dezvoltarea capabilităților strategice (personal, active, structură, procese etc.);
- optimizarea bugetelor de mentenanță și investiții și recunoașterea cheltuielilor respective de către reglementator;
- reducerea consumului propriu tehnologic în RET;
- îmbunătățirea colaborării cu alți operatori de rețea din regiune, în vederea schimbului de informații pentru o mai bună gestiune a SEN.

2. Îmbunătățirea permanentă a performanțelor SEN din punct de vedere tehnic și operativ, în condiții de siguranță și stabilitate în funcționare

- furnizarea serviciului de transport și de sistem al energiei electrice la nivelul cerințelor și așteptărilor clienților și al standardelor de performanță definite în reglementări și contracte;
- atragerea, menținerea și perfecționarea profesională a resursei umane (asigurarea unei politici corespunzătoare de personal și creșterea competențelor personalului, adaptate progresului tehnologic);
- protejarea infrastructurii critice prin adoptarea de măsuri specifice cybersecurity;
- optimizarea proceselor;
- dezvoltarea sistemului informatic de proces;
- dezvoltarea sistemului informatic de gestiune.

3. Integrarea surselor regenerabile și clasice care asigură flexibilitate și stabilitate în funcționare (pentru perioada de tranziție energetică)

- asigurarea infrastructurii necesară atingerii țintelor prevăzute prin principalele documente care vizează schimbările climatice și dezvoltarea durabilă: Green Deal, PNIESC 2021-2030, Planul de dezvoltare RET;

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- accelerarea proiectelor de investiții și accesarea de fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea, consolidarea și modernizarea RET;
- susținerea unor modificări legislative;
- coordonarea proiectelor pentru integrarea surselor regenerabile și clasice.

4. Interconectarea cu alte sisteme electroenergetice din regiune (consolidarea pieței paneuropene de energie electrică)

- creșterea capacității de interconexiune și întărirea infrastructurii pentru asigurarea obiectivului de interconectare de 15% în anul 2030;
- funcționarea și planificarea coordonată a rețelei (planificarea, exploatarea și mentenanța rețelei pan-europene se realizează în conformitate cu interesele europene comune);
- noua arhitectură a rețelei (identificarea de noi metode și instrumente pentru evaluarea diferitelor opțiuni de extindere a rețelei care pot face față variabilității ridicate a producției și a cererii);
- operarea și planificarea rețelei noi (identificarea de noi metode și instrumente care ajută operatorii de sistem și operatorii de rețea să mențină securitatea aprovizionării pe diferite intervale de timp (de la termen lung la timp real); identificarea de noi instrumente de instruire care permit operatorilor de rețea să coordoneze răspunsul la evenimentele de pe piață);
- dezvoltarea și mentenanța rețelei Europene (se creează o abordare integrată care permite dezvoltarea și mentenanța rețelei fără întreruperi utilizând tehnologii vechi și noi în întreaga Europă. Se iau în considerare atât constrângerile tehnice, cât și cele privind eficiența economică);
- stimulente și mecanisme noi de piață (mecanismele de reglementare sunt puse în aplicare pentru o piață pan-europeană eficientă a energiei electrice, cu producție și consumuri foarte variabile; stimulentele de piață ajută tehnologiile inovatoare să devină competitive pe termen lung);
- noi servicii de sistem și modele de piață (serviciile de sistem vor fi adaptate pentru a gestiona cantități mari de generare variabilă de la DER. Se elaborează și se demonstrează noi reguli pentru piețele de energie, capacitate și echilibrare. Aceste servicii sunt furnizate de diferiți actori conectați la diferite niveluri ale rețelei electrice).

III.2. Viziunea generală a autorității publice tutelare și a acționarilor cu privire la misiunea și obiectivele C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

III.2.1. Viziunea și performanțele așteptate de autoritatea publică tutelară și acționari

Transelectrica este o organizație rezilientă, care își propune și care trebuie să fie pregătită să răspundă permanent la variațiile mediului în care operează, anticipând în acest sens, perturbațiile, schimbările previzibile și imprevizibile, asigurând capabilitatea de a răspunde rapid la situațiile cu care se confruntă.

În acord cu politicile europene în domeniul energiei și cu asigurarea rezilienței SEN, Compania include în activitatea sa planificarea, inițierea și gestionarea schimbărilor adecvate la nivelul

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

strategic și funcțional, devenind astfel o organizație rezilientă. Transelectrica își propune nu numai să fie o societate care se adaptează schimbării, ci și să învețe din fiecare situație cu care se confruntă și să profite de oportunitățile pe care le aduce schimbarea.

Transelectrica este o companie care trebuie să privească dincolo de rezultatele pe termen scurt și care trebuie să fie capabilă atât să reziste amenințărilor sau schimbărilor imprevizibile, cât și să asigure linia clară, strategică, de dezvoltare a întregului SEN și integrarea acestuia în sistemul electroenergetic european.

De aceea, Transelectrica are în implementare un amplu program de investiții în infrastructura de transport al energiei electrice și interconectarea cu celelalte sisteme vecine, Compania planificând dezvoltarea RET, ținând seama de stadiul actual și evoluția prognozată a consumului, parcului de producție și schimburilor de energie electrică.

În acest sens, așa cum am precizat în capitolele anterioare, Transelectrica elaborează la fiecare 2 ani *Planul de dezvoltare a RET*, care este corelat cu *Planul European de dezvoltare a rețelei de transport al energiei electrice pe zece ani – “Ten-Year Network Development Plan (TYNDP)”* elaborat la nivelul ENTSO-E, grup de cooperare al OTS europeni, care are ca scop promovarea finalizării și funcționării pieței interne de energie electrică și a comerțului transfrontalier, precum și asigurarea unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei europene de transport al energiei electrice.

Planul european TYNDP pe de-o parte, trebuie să aibă în vedere modelul integrat al rețelei europene, elaborarea de scenarii privind evoluția cererii de consum și a parcului de capacități de producere disponibil, iar pe de alta, să evalueze **reziliența sistemului** (art. 48 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 2019/943), cuprinzând și o evaluare cu privire la **adecvanța sistemului electroenergetic pan-european**.

Pentru a permite integrarea mai multor surse regenerabile, pentru a dezvolta flexibilitatea și a permite consumatorilor să joace un rol mai important, Sistemul Electroenergetic European se transformă cu rapiditate. Pentru piețele de energie electrică, această tranziție presupune ca tranzacționarea să se apropie mai mult de timpul real, adică mai aproape de livrare, respectând în același timp securitatea funcționării sistemului.

Piețele naționale și regionale devin din ce în ce mai integrate spre o piață europeană comună. Noi jucători, precum **agregatorii, operatorii de stocare și participanții la acțiuni de "răspuns la cerere"**, intră pe piață. Pe măsură ce *sistemul se schimbă și integrarea avansează*, este tot mai necesară promovarea unei **echilibrări eficiente a sistemului energetic pentru a permite tranziția spre energie curată pentru toți europenii**.

Eficiența piețelor de echilibrare generează siguranța în alimentare la cel mai mic preț, putând aduce beneficii ecologice prin reducerea necesității de rezerve de putere activă.

Strategia UE privind Uniunea Energetică are la bază 5 dimensiuni:

1. securitate energetică
2. decarbonare
3. eficiență energetică
4. piața internă a energiei

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

5. cercetare, inovare și competitivitate.

Rețelele de energie, în special rețelele de energie electrică mai puternice și mai inteligente, interconectate cu rețelele de încălzire, gaze și transport, joacă un rol cheie în tranziția energetică, sprijinind, în același timp, securitatea aprovizionării și accesibilitatea.

Foaia de parcurs privind energia 2050 a Comisiei Europene și Strategia UE sprijină pe deplin obiectivul decarbonizării economiei europene, bazându-se pe Platforma tehnologică europeană anterioară privind viziunea SG (Smart Grids), Viziunea europeană privind energia pentru 2030 și Planul strategic pentru tehnologia energetică (SET). Viziunea pentru 2050 este:

Un sistem energetic pan-european integrat, cu un nivel scăzut de emisii de carbon, sigur, fiabil, rezistent, accesibil, rentabil și bazat pe piață, care alimentează întreaga economie și pregătește calea pentru o economie total neutră din punct de vedere al CO₂ și circulară până în anul 2050, menținând și poziția de leader în sistemele energetice globale în timpul tranziției energetice.

Planificarea RET urmărește menținerea, în condiții de eficiență economică, a calității serviciului de transport și de sistem și a siguranței în funcționare a sistemului electroenergetic național, în conformitate cu reglementările în vigoare și cu standardele asumate în comun, la nivel european, de OTS asociați în cadrul ENTSO-E.

Dezvoltarea RET se face în conformitate cu cerințele și prioritățile prevăzute în *Strategia și Politica energetică națională*. Acestea constituie referințe determinate pentru identificarea direcțiilor prioritare și prognoza tendințelor de evoluție a sectorului energiei avute în vedere la planificare.

În actuala conjunctură internațională, este necesară acoperirea riscului de finanțare și sprijinirea proiectelor de investiții strategice prioritare din sectorul transportului de energie electrică prin furnizarea suportului financiar necesar pentru continuarea acestor investiții extrem de importante care vor asigura coeziunea economico-socială-teritorială a României și continuarea eforturilor, ca stat membru, pentru integrarea în piața unică europeană de energie.

Acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, împreună cu ceilalți acționari, urmăresc ca Transelectrica să devină un operator de transport și sistem cu recunoaștere pe piața europeană și internațională a energiei electrice, un lider pe piața energetică din regiune, care operează un sistem național de transport al energiei electrice modern, integrat la nivel european și cu un management performant.

Pentru noul mandat 2023 – 2027, principalele obiective urmărite de acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului sunt, pe de o parte, legate de continuarea cu responsabilitate, eficiență, transparență și profesionalism, a proiectelor deja începute de construcție și dezvoltare a sectorului de transport al energiei electrice și, pe de altă parte, de realizare a unor obiective noi, multe dintre acestea strategice, care să răspundă viziunii energetice naționale și

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

europene prezentate în Programul de Guvernare 2021 – 2024, Strategia Energetică a României 2020 – 2030 cu perspectiva anului 2050, Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021 – 2030, Pactul Ecologic European, Planul Național de Redresare și Reziliență.

Un document important este Planul de dezvoltare a RET pentru perioada 2022 – 2031, elaborat de C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în aplicarea prevederilor din Legii nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale cu modificările și completările ulterioare și a condițiilor specifice asociate Licenței nr. 161 pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare a fost aprobat prin Decizia Președintelui ANRE nr. 1947/02.11.2022. Astfel, Transelectrica planifică dezvoltarea RET, ținând seama de stadiul actual și evoluția prognozată a consumului, parcului de producție și schimburilor de energie electrică și elaborează la fiecare 2 ani un Plan de dezvoltare pentru următorii 10 ani succesivi, supus aprobării ANRE și proprietarului rețelei.

Sumarizând, unele dintre obiectivele strategiei de administrare a Companiei sunt, creșterea semnificativă a eficienței și profitabilității, scăderea costurilor și controlul strict al achizițiilor, asumarea unui program investițional ambițios, în valoare de 7,084 miliarde lei pentru dezvoltarea RET în următorii 10 ani, atragerea de noi finanțări europene nerambursabile și de la instituții financiar bancare internaționale, implementarea unor proiecte transfrontaliere, finalizarea la termenele asumate a proiectelor Companiei care beneficiază de finanțare europeană nerambursabilă, optimizarea și digitalizarea proceselor și sistemelor de management, intensificarea relațiilor de cooperare internațională, întărirea controlului asigurării rentabilității și gestionării capitalului de lucru, un management eficace al resurselor umane, asigurarea unui spațiu adecvat și echipamente și logistică moderne pentru personalul Companiei .

III.2.2. Legătura între viziunea și performanțele așteptate de autoritatea publică tutelară și acționari din partea Consiliului de supraveghere/Directoratului Companiei.

Scopul este crearea de valoare și îndeplinirea obiectivelor strategice stabilite.

Consiliul de Supraveghere/Directoratul va urmări îndeaproape ca viziunea acționarilor cu privire la rolul Companiei în economia națională și în context mai larg în cea europeană, să fie transpusă în actualizarea obiectivelor strategice identificate și în obținerea unor noi obiective măsurabile pe termen mediu și lung, rolul Consiliului de Supraveghere/Directoratului fiind acela de a se asigura că aceste obiective vor fi rezultatul unor documente programatice de tipul planului de strategie și dezvoltare și a planului de administrare.

Pe cale de consecință, administratorii/Directoratul Companiei, vor avea în vedere atingerea obiectivelor strategice în perioade rezonabile de timp, cu implementarea de programe relevante având acest scop unitar. Pentru aceasta, planul de administrare și componenta de management a acestuia vor trebui să releve atât obiectivele actualizate cât și modalitățile de atingere a acestora în termene clare de timp.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Structura de finanțare a dezvoltării infrastructurilor operate de Companie, conform PD RET 2022-2031 este:

- 57% finanțare prin tariful reglementat de transport
- 33% fonduri europene nerambursabile
- 10% venituri din alocare capacitate interconexiune
- menținerea unei structuri solide și robuste a structurii de finanțare a acesteia, care să pastreze în limite confortabile indicatorii de solvabilitate și lichiditate;
- atragerea fondurilor nerambursabile puse la dispoziție de către Uniunea Europeană;
- asigurarea unei independențe financiare a Companiei astfel încât orice posibil finanțator al programului de investiții să aibă un confort sporit în relația cu C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.
- rezultatele financiare ale Companiei să fie în continuă creștere, dar și sustenabile pe termen mediu și lung, iar indicatorii de risc financiar să se situeze în parametrii de risc acceptați de mediul financiar-bancar;
- asigurarea unui spațiu adecvat, care să întrunească condițiile pentru desfășurarea activității unui OTS de dimensiunea și importanța Transelectrica (inclusiv Dispecerul Energetic Național), prin achiziționarea/construirea unui sediu Transelectrica.

Astfel, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. va deveni un OTS dinamic și inovator, recunoscut pe plan național și internațional pentru excelență tehnică, performanță financiară și abilitate de a opera cu succes într-un mediu economic volatil. Compania va oferi servicii performante cu valoare ridicată de utilizare, va asigura funcționarea în condiții de siguranță a SEN în ansamblu și la un nivel normat de calitate a energiei electrice, va asigura o racordare sigură și de calitate la rețeaua de transport în condiții nediscriminatorii și transparente pentru toți utilizatorii. De asemenea, Compania va dezvolta capabilitățile de integrare a surselor regenerabile, furnizarea de servicii de transport și sistem, precum și de integrare la nivel european și de administrare a piețelor centralizate în condiții de înaltă calitate tehnică și siguranță.

Acționarii C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. sunt pe deplin conștienți de importanța celor care își aduc contribuția, astfel încât serviciul public de transport al energiei electrice să nu aibă de suferit. Este de asemenea cunoscut că, pentru realizarea acestor îndatoriri, este nevoie de resursă umană cu expertiză în domeniu și Transelectrica va trebui să implementeze o politică de resurse umane adecvată.

Prin urmare, în mod evident, așteptările cu privire la abordarea de către administratorii/managementul Companiei a resursei umane este una potrivită unei companii de top din economia românească și din regiune, care să facă față cu succes provocărilor actuale și viitoare.

Administratorii/managementul Companiei trebuie să creeze un mediu atractiv pentru noile generații de specialiști și în egală măsură să păstreze competența în interiorul Companiei și care să asigure transferul de cunoștințe și expertiză către aceștia.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Dincolo de condițiile de muncă acoperite în mod corespunzător prin cerințele de siguranță și securitate în muncă, conducerea Companiei trebuie să mai aibă în vedere dimensionarea unor instrumente suficient de atractive pentru încurajarea performanței și inovației în rândul personalului. În acest sens, administratorii Companiei se vor asigura că la nivelul Companiei se va implementa o structură organizatorică dinamică, cu o componentă funcțională ale cărei obiective justifică rațiunea înființării și funcționării acesteia și care asigură desfășurarea optimă a procesului managerial și a proceselor operaționale.

IV. Încadrarea Companiei într-una din categoriile de scopuri ale întreprinderii publice

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este operatorul național de transport al energiei electrice și de sistem, care asigură îndeplinirea în condiții de eficiență, transparență, siguranță, acces nediscriminatoriu și competitivitate, buna funcționare a pieței de electricitate. De asemenea, Compania contribuie la dezvoltarea rețelei de transport al energiei electrice interne și de interconexiune, la implementarea politicii naționale de dezvoltare durabilă, acționând pentru susținerea integrării producției de energie electrică bazate pe surse regenerabile și a limitării emisiilor de gaze cu efect de seră.

Transelectrica se încadrează în categoria de monopol reglementat, îndeplinind obligații de serviciu public și alte activități cu scop comercial.

Potrivit cadrului de reglementare aplicabil, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. își desfășoară activitatea în baza legislației sectoriale specifice, a Contractului de concesiune asupra bunurilor aparținând domeniului public al statului ce fac parte din Rețeaua Națională de Transport (RET) nr.1/29.06.2004, încheiat între Ministerul Economiei în calitate de autoritate concedentă și C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în calitate de concesionar (aprobat prin HG nr. 886/2004) și a Licenței nr.161 pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare.

Activitatea de transport al energiei electrice constituie serviciu public de interes național fiind inclusă în segmentul reglementat al pieței interne de energie electrică. Serviciul de transport al energiei electrice este prestat în regim de monopol natural pe bază de tarif stabilit de către ANRE.

Pe termen mediu și lung, Compania își va îndeplini în mod exemplar și responsabil misiunea de serviciu public, având la bază un sistem modern și eficient de infrastructuri de transport, de conducere prin dispecer a SEN și suport, integrând cele mai noi tehnologii disponibile (smart grid, protecția infrastructurilor critice, etc).

Susținerea interesului public și național în formularea și implementarea strategiilor și politicilor aferente, are în vedere calitatea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. de companie națională.

Obligațiile și responsabilitățile ce revin, pe de o parte Secretariatului General al Guvernului, în calitatea sa de acționar majoritar în Companie și pe de altă parte C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.,

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

vor trebui duse la îndeplinire cu responsabilitate și eficiență și în conformitate cu cadrul legal incident.

V. Modalitatea de asigurare a compensațiilor corespunzătoare sau de plată a obligației de serviciu public de către autoritatea publică tutelară dacă întreprinderea publică trebuie să îndeplinească obligații de serviciu public

Evidența contabilă a Transelectrica este organizată distinct pentru operatorul de transport și operatorul de sistem până la nivelul balanței de verificare, în conformitate cu art. 9 pct. (7) din H.G. nr. 627/2000 privind reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate S.A. și în baza Licenței de operare nr. 161/2000, modificată prin Deciziile ulterioare ale Președintelui ANRE.

Astfel, H.G. nr. 627/2000 privind reorganizarea Companiei Naționale de Electricitate – S.A., prevede la art. 9 alin. (7) următoarele: *Operatorul de transport și operatorul de sistem la nivelul "Transelectrica" - S.A. țin fiecare contabilitatea proprie, până la nivelul balanței de verificare.*

Licența Transelectrica de operare (condițiile generale asociate licenței, aprobate prin Ordinul ANRE nr. 104/2014) prevede următoarele:

- la Secțiunea a 12-a - Separarea situațiilor contabile, art. 50:

*(1) În conformitate cu cerințele legale, titularul licenței are obligația să organizeze evidența contabilă utilizând **conturi separate pentru fiecare activitate ce face obiectul licenței acordate de autoritatea competentă, așa cum ar trebui să se procedeze în cazul în care respectivele activități ar fi realizate de operatori economici separați, astfel încât să permită reflectarea exactă a veniturilor și cheltuielilor aferente fiecărei activități, în scopul evitării discriminării și subvențiilor încrucișate și denaturării concurenței, precum și pentru încurajarea competiției.***

*(2) În conformitate cu cerințele legale, **titularul licenței are obligația să țină evidențe contabile separate, care pot fi consolidate, pentru alte activități din sectorul energiei electrice, precum și pentru alte activități din afara sectorului energiei electrice.***

*(3) În realizarea obligațiilor de la alin. (1) și (2), veniturile rezultate din deținerea în proprietate a rețelei de transport sunt specificate separat **în conturi analitice de venituri, iar evidențele contabile interne cuprind un bilanț și un cont de profit și de pierderi pentru fiecare activitate în parte.***

(4) Titularul licenței transmite autorității competente, în scris, care sunt regulile adoptate la alocarea veniturilor și cheltuielilor avute în vedere la separarea situațiilor contabile.

- La Secțiunea a 14-a - Interdicția subvenționării încrucișate, art. 53: *În conformitate cu dispozițiile Legii, titularului licenței **îi este interzisă subvenționarea încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate pe care acesta le desfășoară.***

Compania utilizează în cadrul evidenței contabile conturi sintetice, cu dezvoltare pe conturi analitice, conform OMFP nr. 2844/2016, Cap. 10 – Planul de conturi și aplică tratamentele prevăzute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Compania a organizat contabilitatea de gestiune prin dezvoltarea conturilor din contabilitatea financiară, separat activitățile reglementate și cele nereglementate, în conformitate cu prevederile OMFP nr. 1826/2003 pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune.

Astfel, conturile sintetice de venituri și cheltuieli au fost dezvoltate pe conturi analitice corespunzător serviciilor prestate de companie pe piața de energie electrică.

În ceea ce privește evidența contabilă a investițiilor în curs, aceasta este organizată analitic pe fiecare obiectiv de investiții, iar în cadrul fiecărui obiectiv de investiții evidența contabilă este organizată pe contracte de execuție.

Rapoartele financiare ale Transelectrica prezintă informații detaliate privind activitățile reglementate și cele nereglementate. Rapoartele financiare sunt auditate și comunicate public cu regularitate conform prevederilor legale.

VI. Politica de dividende și de vărsăminte din profitul net aplicabilă Companiei

Acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, împreună cu ceilalți acționari ai companiei, setează așteptările privind creșterea valorii Companiei pe termen mediu și lung și implicit a valorii dividendului, ca deziderat al oricărui investitor. Creșterea valorii Companiei este necesar a fi realizată în condiții de excelență operațională, în condițiile funcționării în siguranță a SEN, pe fondul unui profil de risc redus, realizat și gestionat în mod responsabil de Companie, cu încadrarea în rentabilitatea aprobată de către ANRE.

Politica de dividende va fi una responsabilă, prudentă și predictibilă, adecvată situației specifice Companiei și care să respecte și nevoile investiționale de dezvoltare ale acesteia. Obiectivul principal al acționarului Stat, este asigurarea unui echilibru între politica de dividende și cea privind asigurarea fondurilor necesare pentru programul de investiții angajat de Companie pentru dezvoltare, modernizare și mentenanță sigură, ținând cont de obligațiile și responsabilitățile Companiei în calitatea sa de OTS național, conectat la sistemul european.

O.U.G. nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, reglementează repartizarea unei cote de minimum 50% din profit ca vărsământ/dividend la bugetul de stat sau bugetul local.

Prin Hotărârea AGOA nr. 1/28.03.2016, a fost aprobată politica privind distribuția de dividende pentru anul 2015 și în continuare, prin utilizarea indicatorului “Rata de distribuție”, prin aplicarea procentului de 75% calculat la profitul rămas de repartizat între acționari, rezerve și salariați.

Este de preferat să se distribuie o cotă cât mai mare de profit, dar numai dacă s-au identificat sursele de finanțare necesare pentru îndeplinirea planului de investiții în condițiile unor costuri de finanțare optime și a unui grad de îndatorare rezonabil. Administratorii și managementul Companiei vor fi preocupați de menținerea unei structuri solide și robuste a mecanismului de

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

finanțare a acestora, care să păstreze în limite confortabile indicatorii de solvabilitate și lichiditate. Aceste condiții întrunite vor permite în mod prioritar asigurarea fondurilor necesare pentru realizarea planului de investiții și, în același timp, asigurarea distribuirii de dividende în linie cu așteptările acționarilor pentru această categorie de activ.

VII. Politica de investiții aplicabilă Companiei

VII.1. Politica de investiții și dezvoltare a infrastructurii de transport al energiei electrice pe termen mediu și lung

Transelectrica planifică la fiecare 2 ani dezvoltarea rețelei electrice naționale de transport pentru următorii 10 ani, în deplin acord cu ANRE, ținând seama de stadiul actual al rețelei sub aspect tehnic, dar și de evoluția prognozată a consumului de energie electrică la nivel național, de structura parcului de producție, precum și de schimburile de energie electrică cu țările vecine. Astfel, *Planul de dezvoltare a RET*, realizat de Transelectrica pentru perioada 2022 – 2031 și aprobat prin Decizia Președintelui ANRE nr. 1947/02.11.2022, prevede realizarea proiectelor de investiții în vederea modernizării și întăririi Rețelei de transport al energiei electrice, creșterea eficienței energetice, creșterea capacității de interconexiune cu țările din cadrul ENTSO-E și cu cele din afara Uniunii Europene, cu scopul de a crește siguranța funcționării SEN, a posibilităților de export și de a îmbunătăți global performanțele operaționale și financiare ale companiei, fiind corelat cu *Planul European de dezvoltare a rețelei de transport al energiei electrice pe zece ani – “Ten-Year Network Development Plan (TYNDP)”* elaborat la nivelul ENTSO-E.

În calitate de operator național de transport și de sistem (OTS), Transelectrica se confruntă în prezent cu următoarele probleme:

1. Uzura fizică și morală a echipamentelor din RET:

Instalațiile de transport au durate normate de funcționare (corelate cu duratele de amortizare aferente regimului de amortizare liniar). Uzura fizică și morală influențează negativ costurile de mentenanță, fiabilitatea, comportarea în caz de incidente, impactul asupra mediului, precizia măsurării parametrilor etc. De asemenea, caracteristicile inferioare ale echipamentelor instalate în trecut nu permit implementarea telecomandării în stații. Numeroase echipamente au încă un grad ridicat de uzură fizică și morală, având anul de PIF înainte de 1990 (peste 20 de ani vechime), fiind bazate pe soluții tehnologice depășite. În aceste condiții, o mare parte din instalațiile SEN trebuie reparate și, acolo unde se justifică, re tehnologizate/modernizate și chiar înlocuite cu soluții moderne.

2. Evoluții ale nivelului și/sau localizării consumului și producției de energie electrică în SEN și ale exporturilor/importurilor transfrontaliere

Modificarea nivelului și/sau localizării consumului și producției are ca efect modificarea fluxurilor prin elementele de rețea, putând conduce la suprasarcini sau la fenomene de instabilitate a tensiunilor și neîncadrare a acestora în limitele admisibile în anumite zone. Creșterea schimburilor

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

de energie electrică între sistemele electroenergetice din regiune, ca urmare a dezvoltării pieței de energie electrică, este un alt element care conduce la încărcarea rețelei.

3. Modificarea regulilor pieței de electricitate

Introducerea unor instrumente noi de piață în sectorul energiei electrice impune, pentru a putea fi aplicate, dezvoltarea corespunzătoare a instalațiilor de monitorizare și conducere a sistemului și a sistemelor de măsurare a energiei electrice. Aceasta permite încadrarea în standardele actualizate de performanță a serviciilor de transport și de sistem și implementarea etapizată a conceptului de rețea inteligentă în SEN (smartgrid).

4. Modificarea caracteristicilor tehnice ale instalațiilor din SEN și a utilizatorilor

Creșterea rapidă a volumului de centrale electrice cu funcționare intermitentă, în special eoliene, impune dotarea cu instrumente noi, de prognoză a producției în Centralele Electrice Eoliene din SEN, de integrare a acestora în programarea operativă a funcționării centralelor și de control rapid al producției/consumului în caz de necesitate. Încadrarea în sistem a unui volum important de centrale cu funcționare intermitentă necesită dotarea rețelelor electrice de transport și distribuție a energiei electrice cu elemente specifice asociate conceptului de rețea inteligentă (smartgrid): infrastructură performantă de telecomunicații, sisteme inteligente de măsurare a energiei electrice, dispozitive și echipamente electrice inteligente, cu aplicații informatice dedicate, care să permită transformarea rețelelor dintr-o zonă pasivă a sistemului electroenergetic în zone active capabile să sesizeze modificarea unor parametri de stare importanți și să-și modifice configurația și parametrii proprii pentru a răspunde optim noilor condiții. C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a demarat procesul de consolidare a strategiei privind implementarea conceptului de rețea inteligentă - *Strategia C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. privind domeniul Cercetării și Inovării (2018-2027)* și *Politica C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. în domeniul SMART GRID (perioada 2018-2027)*.

Ca urmare a acestor aspecte, **Transelectrica trebuie să implementeze un amplu program de re tehnologizare și modernizare a RET existentă și să construiască linii și stații noi**, care să asigure:

1. Siguranța alimentării cu energie electrică,
2. Întărirea RET, corelată cu evoluția unor zone de producție excedentară (ex: Dobrogea cu excedent și integrarea producției din surse noi regenerabile) și cu insuficiența producției în zone deficitare, de consum,
3. Întărirea RET pentru creșterea capacității de schimb transfrontalier,
4. Transportul excedentului de producție din zona Porțile de Fier-Reșița spre centrele de consum.
5. Pe fondul creșterii puternice a investițiilor în SRE intermitente din ultimii ani, echilibrarea pieței a devenit esențială, cu atât mai mult cu cât grupurile pe bază de cărbune nu pot răspunde rapid fluctuațiilor vântului și radiației solare decât pe bandă îngustă. Categoriile principale de producători cu răspuns rapid la cerințele de echilibrare sunt centralele

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

hidroelectrice și grupurile pe bază de gaze naturale. Echilibrarea pe o piață regională necesită capacitate sporită de interconectare.

În conformitate cu Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare, Planul de dezvoltare a RET trebuie să asigure planificarea pe termen lung a necesarului de investiții în capacități de transport, în vederea acoperirii cererii de energie electrică a sistemului și a asigurării livrărilor către clienți, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de energie și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de energie, în condițiile legislației aplicabile.

Cunoașterea cât mai exactă a volumului și localizării geografice a consumului, producției și schimburilor este foarte importantă pentru dimensionarea optimă a rețelei, astfel încât, pe de o parte, să se aloce resursele pentru dezvoltare acolo unde va fi necesar, iar pe de altă parte, să se evite costuri pentru întăriri nejustificate.

Investițiile pentru dezvoltarea RET reprezintă componenta principală a Planului de investiții în active fixe al C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., asigurând retehnologizarea/modernizarea echipamentelor din stații uzate fizic și moral și creșterea capacității de transport a rețelei. Acestor investiții li se adaugă investiții în sistemele asociate RET, care asigură îndeplinirea, la nivelul stabilit de performanță, a cerințelor privind monitorizarea și controlul rețelei și a SEN, măsurarea cantităților de energie electrică, protecția infrastructurilor critice. Proiectele de dezvoltare a RET se realizează având în vedere creșterea eficienței energetice și rezultatele activităților de cercetare-inovare din cadrul companiei.

Strategiile de dezvoltare a RET sunt următoarele:

- Strategia de dezvoltare a sistemului de conducere operativă prin dispecer EMS/SCADA-DEN - Corelarea cu programul de retehnologizare a stațiilor electrice din RET, modernizarea achiziției și schimbului de date;
- Strategia de dezvoltare a platformei informatice care asigură funcționarea piețelor administrate de către Transelectrica;
- Strategia de dezvoltare a sistemelor de contorizare a energiei electrice și a sistemului de monitorizare a calității energiei electrice;
- Strategia de dezvoltare a sistemului de telecomunicații;
- Strategia de dezvoltare a protecției infrastructurilor critice.

VII.2. Platforme comune de tranzacționare a energiei electrice

De asemenea, Transelectrica participă, în baza regulamentelor europene la o serie de platforme comune europene de tranzacționare a serviciilor de sistem. Compania va investi resursele necesare pentru formarea și menținerea capacității necesare (capacitate profesională, capacitate tehnologică, capacitate materială) în vederea continuării procesului de implementare a prevederilor codurilor europene de rețea aprobate ca regulamente europene.

Astfel, în baza Regulamentului UE 1222/2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. participă la următoarele platforme de tranzacționare a energiei electrice:

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- Platforma SIDC de tranzacționare intrazilnică continuă a energiei electrice la nivelul Uniunii Europene, operată de către compania Deutsche Börse AG, implementă în cadrul proiectului SIDC – „Single IntraDay Coupling”.
- Decontarea financiară a produselor tranzacționate transfrontalier în cadrul platformei de tranzacționare SIDC se realizează prin funcția de Shipper – „Agent de Transfer, atribuită companiei Transelectrica, către Shipperii parteneri din Ungaria – MAVIR și Bulgaria – IBEX, cât și către OPEED – „Operatorul Pieței de Energie Electrică Desemnat” din România, S.C. Opcom S.A.
- Platforma SDAC de tranzacționare pentru ziua următoare a energiei electrice la nivelul Uniunii Europene, operată la nivelul statului Român de către S.C. Opcom S.A. prin funcția Euphemia, implementată în cadrul proiectului SDAC – „Single DayAhead Coupling”.

Decontarea financiară a produselor tranzacționate transfrontalier în cadrul platformei de tranzacționare SDAC se realizează prin funcția de Shipper – „Agent de Transfer, atribuită companiei Transelectrica, către Shipperii parteneri din Ungaria – MAVIR și Bulgaria – IBEX, cât și către OPEED – „Operatorul Pieței de Energie Electrică Desemnat” din România, S.C. Opcom S.A.

VII.3. Politica de accesare a fondurilor europene nerambursabile

VII.3.1. Context național

În prezent, fondurile europene de care dispune România prin Cadrul Financiar Multianual al UE, Mecanismul pentru Redresare și Reziliență și Fondul pentru Modernizare se ridică la suma de 76,14 miliarde euro, astfel:

- Cadrul Financiar Multianual al UE 2021-2027 - 30,5 miliarde de euro
- Planul Național de Redresare și Reziliență 2022-2026 - 29,2 miliarde euro
- REPowerEU 2023-2026 – 1,44 miliarde euro
- Fondul pentru Modernizare – 2022-2030 - 15 miliarde de euro.

Acestea asigură finanțarea unor proiecte de investiții în infrastructură, educație, sănătate, sisteme publice, agricultură, mediu și energie, care vor transforma întreaga economie a României, vor crea oportunități și locuri de muncă.

Aceste fonduri sprijină relansarea și transformarea economiei României pe termen lung și, de aceea, întreprinderile publice la care statul este acționar majoritar, așa cum este și Transelectrica, trebuie să implementeze programe sustenabile de investiții pentru dezvoltare și modernizare, ținând cont de oportunitățile și tendințele actuale ale pieței, precum și de standardele socio-economice. Guvernul se așteaptă ca întreprinderile publice să implementeze proiecte care se focalizează asupra cercetării și inovării, dezvoltării pe termen lung și să implementeze proiecte de investiții destinate tranziției verzi, transformării digitale, creșterii economice inteligente, sustenabile și incluzive.

Din totalul de 76,14 miliarde euro, sectorul energetic beneficiază de o alocare generoasă și fără precedent, a fondurilor europene în sumă de 19,88 miliarde euro pentru investiții în energie

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

regenerabilă, infrastructură energetică, centrale pe gaz, energie nucleară, cogenerare, eficiență energetică și producția de biocombustibili.

Principalele evenimente geopolitice și factori de incertitudine care au influențat și care influențează, în continuare, sectorul energetic românesc, sunt:

1. Conflictul militar din regiunea Mării Negre, care a avut ca efect volatilitatea pieței construcțiilor și a materialelor din domeniul energetic, determinând o creștere spectaculoasă a prețurilor și implicit a bugetelor și devizelor proiectelor de investiții în infrastructura energetică finanțate din fonduri europene nerambursabile;
2. Modificarea legislației în domeniul ajustării prețurilor aferente contractelor din cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile, pentru reechilibrarea contractelor, a generat incertitudini legate de modalitatea de aplicare a formulelor de ajustare și interpretări diferite, pentru diferitele tipuri de contracte încheiate sau care urmează să fie încheiate, fapt care a indus sincope în implementarea proiectelor și în respectarea planurilor de execuție a lucrărilor, cu efect asupra termenelor de implementare asumate. Nu în ultimul rând, ajustarea prețurilor a avut ca efect creșterea bugetelor proiectelor și, pe cale de consecință, a valorii contribuției companiilor la finanțarea acestora.

VII.3.2. Context european

La nivelul UE, Comisia Europeană gestionează o serie de programe de finanțare dedicate sectorului energetic. Astfel, proiectele inovative care conduc la scăderea emisiilor de gaze cu efect de seră se pot finanța prin intermediul Fondului de Inovare. Cu un buget de 10 miliarde de euro, Fondul de Inovare derulează două tipuri de apeluri: apeluri pentru proiecte de scară mică (sub 7,5 milioane de euro) și apeluri pentru proiecte de scară mare (peste 7,5 milioane de euro).

Programul CEF – Energy (Mecanismul pentru Interconectarea Europei, componenta Energie) este un alt program gestionat de Comisia Europeană, dedicat finanțării proiectelor care conduc la atingerea obiectivelor de integrare a pieței de energie, creștere a producției de energie regenerabilă și decarbonare. Programul Connecting Europe Facility (CEF) 2021-2027 a fost aprobat de Comisia Europeană în luna iulie 2021, cu o alocare de 5,84 de miliarde de euro pentru componenta de energie.

Criza provocată de conflictul militar din regiunea Mării Negre care a izbucnit în februarie 2022, a afectat piața construcțiilor din întreaga Uniune Europeană, având în vedere că Ucraina este principalul furnizor și producător de oțel și materie primă pentru piața europeană a construcțiilor. Consecința imediată a fost o creștere semnificativă a prețurilor la materiale, determinând creșteri și de peste 40% la unele materiale utilizate în proiectele de infrastructură, care s-au reflectat în indicii de cost total în construcții, dar și o creștere semnificativă a prețului la echipamentele, utilajele și dotările independente, livrate în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Criza generată de virusul SARS-CoV-2 a determinat, la rândul ei, o creștere a indicelui de cost total în construcții cu aproximativ 18%, din care 60% a fost generată de creșterea costului la materiale în construcții și 40% de creșterea costului cu manopera. Această creștere de preț a fost reflectată în indicele de cost total în construcții de către Institutul Național de Statistică începând cu luna martie 2021. Creșterea de preț generată de criza SARS-CoV-2 la materialele din construcții a afectat prețul ferm al contractelor de achiziție.

De asemenea, s-au înregistrat creșteri ale prețului la carburanți, dar și creșteri semnificative ale prețului la gazele naturale și la energia electrică, determinând la rândul ei influențe majore asupra creșterii valorii proiectelor de infrastructură.

VII.3.3. Abordarea procesului de accesare a fondurilor europene

Având în vedere următoarele aspecte:

- complexitatea procesului de accesare a fondurilor europene, care impune pe de o parte inițierea unor proiecte de dezvoltare a infrastructurii energetice de transport, iar pe de altă parte asigurarea cadrului necesar instituțional pentru derularea procesului de accesare a fondurilor europene,
- existența unor fonduri europene consistente dedicate infrastructurii de transport a energiei electrice la nivel național și european,
- necesitățile impuse de documentele programatice ale României în sectorul energetic care vizează dezvoltarea infrastructurii energetice într-un rit accelerat și la standarde de calitate ridicate,
- derularea procesului de accesare a fondurilor europene impune o abordare integrată a două dimensiuni:
- asigurarea capacității instituționale necesare inițierii și derulării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de transport a energiei electrice,
- asigurarea absorbției fondurilor europene dedicate infrastructurii de transport a energiei electrice la un nivel cât mai ridicat, în vederea generării unei contribuții substanțiale la procesul național de absorbție a fondurilor europene.

În acest context, procesul de accesare a fondurilor europene presupune corelarea necesităților de dezvoltare a infrastructurii de transport a energiei electrice impuse prin obligațiile asumate de România la nivel european, cu oportunitățile de finanțare existente la nivel național și european, astfel:

- identificarea de oportunități de finanțare din fonduri europene pe baza proiectelor stabilite și inițiate la nivelul Companiei,
- analiza oportunităților de finanțare din fonduri europene, care să ducă la inițierea de proiecte din aria de competență a Companiei, inovatoare și în conformitate cu tendințele și perspectivele de dezvoltare europene în domeniu.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Luând în considerare aspectele menționate anterior, în vederea asigurării îndeplinirii obligațiilor asumate de Companie la nivel național, în calitate de OTS, accesarea fondurilor europene impune existența și consolidarea capacității instituționale și capabilităților Companiei necesare:

- accesării fondurilor europene în corelare directă cu procesul de inițiere a proiectelor ce pot fi finanțate din fonduri europene,
- implementării proiectelor finanțate din fonduri europene, conform obligațiilor asumate prin contractele de finanțare (condiții financiare și tehnice, termene de finalizare etc.),
- asigurării sustenabilității proiectelor finanțate din fonduri europene.

Transelectrica, în calitate sa de OTS și având în vedere importanța sa în modernizarea sectorului energetic românesc și european, urmărind consolidarea infrastructurii de transport al energiei electrice, a demarat unul dintre cele mai mari și importante programe de investiții, mare parte fiind finanțat din fonduri europene nerambursabile. Finanțarea marilor proiecte de investiții prin accesarea unor fonduri europene nerambursabile reprezintă una din soluțiile pe care Transelectrica le-a utilizat și le va utiliza, în continuare, pentru a realiza o capacitate solidă de transport al energiei electrice pe întregul teritoriu al României, asigurând, astfel, atât cerințele de păstrare a competitivității economiei românești, cât și cerințele de reglementare. Accesul facil la capital asigură robustețea capitalului destinat investițiilor mari, strategice, pe care Compania are obligația de a le realiza într-un ritm accelerat.

În acest sens, Compania derulează în prezent o serie de contracte de finanțare din fonduri europene nerambursabile pentru obiective de investiții strategice care au ca rezultat degrevarea consumatorilor plătitori ai tarifului de transport de costurile aferente acestor investiții strategice, fiind astfel un mijloc eficient și la îndemână de dezvoltare a rețelei.

Transelectrica, în calitate de OTS, reprezintă, în esență, „inima” sectorului energetic, din perspectiva obligațiilor asumate și a interdependențelor interne și externe ale sistemului energetic național. Complexitatea și diversitatea activităților Companiei, din punct de vedere tehnic, dar și raportat la obligațiile asumate și contextul național și european, impun o abordare multidimensională a necesităților de dezvoltare a infrastructurii de transport al energiei electrice. Din această perspectivă, procesul de accesare a fondurilor europene reprezintă o dimensiune importantă a acestui tip de abordare și, în același timp, un scop în sine dată fiind obligația intrinsecă de accesare a fondurilor europene dedicate activităților Companiei, generată de oportunitățile de finanțare puse la dispoziția Companiei la nivel național. Totodată, asigurarea unui nivel înalt de calitate (impus de dezvoltările tehnologice rapide și complexe) corelat cu standardele de la nivel european, impuse de rolul asumat de Transelectrica în cadrul ENTSO-E, ca parte a sistemul energetic european, reprezintă o necesitate, care poate fi adresată prin accesarea fondurilor europene de la nivel național și european.

Având în vedere complexitatea și diversitatea oportunităților de finanțare dedicate infrastructurii de transport a energiei electrice, procesul de accesare a fondurilor europene impune consolidarea și dezvoltarea capacității și capabilităților Companiei de a:

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- iniția proiecte de dezvoltare a infrastructurii de transport a energiei electrice, pe toate dimensiunile: investiții, resurse umane, inovare și cercetare etc.
- accesa fondurile europene de la nivel național și european disponibile,
- implementa proiectele finanțate din fonduri europene, cu respectarea termenelor de derulare și a obligațiilor asumate în cadrul acestora,
- asigura sustenabilitatea proiectele finanțate din fonduri europene,
- dezvolta proiecte inovatoare cu o dimensiune transnațională, cu impact asupra activității Companiei.

VII.4. Politica de mentenanță RET

Politica de mentenanță constituie o componentă a Strategiei corporative stabilite în documentele strategice: Plan de administrare, Plan de management și Plan de dezvoltare a RET.

În Transelectrica se aplică principii manageriale moderne pentru activitatea de transport al energiei electrice, pornind de la exploatarea și mentenanța instalațiilor existente, cu scopul optimizării costurilor și maximizării performanțelor, cu scopul creșterii profitabilității pe termen mediu și lung, asigurând totodată calitatea serviciului de transport energie electrică la standarde europene, în condiții acceptabile de risc.

În C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., asupra instalațiilor electrice se efectuează, după caz, servicii/lucrări de mentenanță:

- corectivă – după detectarea defectării, incluzând toate acțiunile destinate repunerii unei instalații în starea care-i permite să-și îndeplinească funcția specificată;
- preventivă – profilactică, pentru prevenirea defectelor, respectiv pentru reducerea probabilității de defectare sau de degradare, urmărindu-se optimizarea obiectivelor propuse în cadrul RET:
 - siguranță în funcționare;
 - disponibilitate;
 - eficiență;
 - încadrarea în prevederile Standardului de performanță.

În desfășurarea activității de mentenanță, Transelectrica se supune obligațiilor și responsabilităților din cadrul de reglementare național și european: Legea energiei electrice și a gazelor naturale, Licența ANRE nr. 161/2000 și condițiile generale și specifice asociate licenței pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare, Standard de performanță al serviciului de transport energiei electrice, Codul tehnic al RET, Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport (RET) și prin cerințele ENTSO-E.

Activitatea de mentenanță este coordonată și condusă unitar în cadrul Companiei de către entitatea organizatorică împuternicită prin decizia conducerii Companiei.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Interfețele cu entitățile teritoriale sunt coordonate și conduse în mod unitar. În acest fel se desfășoară acțiuni pentru coordonarea centralizată a activității entităților teritoriale în domeniul mentenanței prin uniformizarea (standardizarea) criteriilor și modului de planificare și de desfășurare a acțiunilor la nivelul RET.

Strategia de mentenanță este actualizată odată cu Planul de dezvoltare a RET. În cadrul Transelectrica activitatea de mentenanță se desfășoară pe baza propriului Program de Asigurare a Mentenanței (PAM), elaborat în baza prevederilor reglementărilor ANRE. PAM se aplică tuturor componentelor activității de mentenanță (tehnice, economico-financiare, relaționale, organizatorice) efectuate asupra tuturor activelor din cadrul Rețelei Electrice de Transport (RET).

VII.4.1. Gestionarea costurilor de mentenanță. Eficiența acțiunilor de mentenanță

Costurile aferente serviciilor/lucrărilor de mentenanță se înregistrează și analizează periodic. În stabilirea bugetului alocat activităților de mentenanță se urmărește structurarea pe tipuri de servicii/lucrări/proiecte, prin care să poată fi asigurată menținerea instalațiilor în stare tehnică corespunzătoare, concomitent cu încadrarea în costurile aprobate.

Calculația costurilor pe activități și proiecte de mentenanță se face conform legislației în vigoare și permite identificarea costurilor pe activități/proiecte de mentenanță și raportarea acestora. Conform și celor prezentate anterior, STT raportează lunar și se centralizează pentru ansamblul RET costurile realizate, defalcate pentru mentenanța minoră și majoră și specificul instalațiilor cărora li se aplică mentenanța.

Periodic, se analizează și se raportează către conducerea Companiei *rezultatele activității de mentenanță*:

- realizări valorice;
- realizări fizice (stadiul de realizare);
- situația contractelor cu termene depășite;
- situația lucrărilor finalizate etc. și se iau măsuri pentru încadrare în bugetul alocat.

Identificarea și controlul costurilor urmăresc:

- corelarea între volumul planificat de activități și fondurile alocate;
- evitarea depășirii valorilor estimate / aprobate;
- asigurarea posibilității de raportare;
- cunoașterea punctului de pornire pentru planificarea cheltuielilor cu serviciile/lucrările de mentenanță în bugetele viitoare.

VII.4.2. Evaluarea și analiza rezultatelor activității de mentenanță

Această activitate stă la baza optimizării strategiei de mentenanță și se face sistematic, prin:

- identificarea și urmărirea cheltuielilor pentru a controla eficiența economică;
- urmărirea indicatorilor de performanță, rezultați inclusiv din analiza evenimentelor accidentale asociate mentenanței;
- stabilirea unor măsuri corective.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Conform prevederilor NTE 004/05/00, la nivelul STT și al Executivului, se înregistrează și se analizează evenimentele accidentale produse în instalațiile RET pentru a urmări *punctele slabe și tendințele*, precum și *evenimentele accidentale care au cauză deficiențele în desfășurarea activității de mentenanță*. În funcție de situație, analizele se desfășoară împreună cu prestatorul/executantul de servicii/lucrări de mentenanță sau cu furnizorul de echipamente. Pentru sistemele de comandă - control – protecție – automatizare (SCCPA) se efectuează analize de detaliu în situația producerii unor evenimente accidentale.

Pe baza analizei evenimentelor accidentale se poate deci cunoaște modul în care se efectuează acțiunile de mentenanță și se pot stabili măsurile de remediere și îmbunătățire a activității și pentru creșterea fiabilității instalațiilor. Pe de altă parte, aceasta constituie sursă de date primare pentru aplicarea metodologiei de MBF.

Comportarea în exploatare se urmărește pe perioade suficient de lungi de timp, pentru obținerea unor informații și indicatori semnificativi din punct de vedere statistic și pentru a constata eficiența măsurilor de îmbunătățire a activității.

Pentru aprecierea rezultatelor activității de mentenanță, atât la nivelul STT, cât și la nivelul ansamblului RET se utilizează diferite criterii/ indicatori, cum sunt:

- criterii tehnice: coeficientul de disponibilitate în timp, indisponibilitate accidentală și planificată la LEA și trafo;
- criterii economice: cheltuieli pentru mentenanța corectivă /volumul total de instalații, sau gradul de realizare a programului de mentenanță;
- criterii de calitate a serviciului: indicii specifici de incidente sau numărul de avarii extinse sau energia nelivrată din cauza incidentelor produse în RET (și evident, pe această bază, se calculează indicatorii de performanță ceruți de Codul Tehnic al RET și de Standardul de Performanță).

VIII. Cercetare și inovare

Managementul operațional al rețelelor electrice necesită o viziune consolidată a obiectivelor pe termen lung, precum și abilitatea de a testa, învăța și pune în practică cele mai eficiente tehnologii și concepte în aplicarea opțiunilor strategice.

Utilitățile prezintă un interes deosebit pentru Statul român. În vederea adaptării modelului de afaceri și pentru a răspunde rapid la dinamica oportunităților și amenințărilor în mediul în care activează (forța lor de lucru evoluează, așteptările clienților lor se schimbă), operatorii care asigură acest tip de servicii trebuie să aibă un comportament flexibil și să promoveze soluții tehnologice inovatoare.

Privind macro, la nivel european, tendința în sectorul energetic se manifestă printr-o schimbare de paradigma a centrului de greutate a producției de energie electrică, de pe centralele cu combustibili convenționali pe producția utilizând surse regenerabile.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

De asemenea, planurile UE de integrare a piețelor en-gros în toate intervalele de timp (forward, day-ahead, intraday și balance) domină agenda UE, urmând a se stabili un cadru structurat pentru sistemele de operare rețea care să permită stocarea, de exemplu, dar și tendința migrării către rețelele inteligente de tipul “smart grid”.

Prin urmare, principalele provocări pentru operatorii sistemelor de transport al energiei electrice și pentru România, din perspectiva cercetării, vizează:

- creșterea capabilităților tehnice și umane pentru a dezvolta metodologii și instrumente în vederea folosirii rețelei la capacitate maximă, dar fără a periclita securitatea acesteia;
- utilizarea de noi materiale și tehnologii pentru creșterea flexibilității rețelei și identificarea de tehnici de extragere a datelor și HPC (High Performance Computing) pentru a gestiona mai bine rețeaua și mai aproape de capacitate maximă, în condiții de siguranță.

Strategia C.N.T.E.E Transelectrica S.A. în domeniul Cercetării și Inovării susține viziunea și ambiția Companiei de a rămâne cel mai inovator și performant operator de rețea național.

Planul de Dezvoltare al RET 2022 – 2031 încorporează și detaliază obiectivele generale și specifice în domeniul rețelelor inteligente și în domeniul Cercetării și Inovării.

Cercetarea în cadrul companiei se va concentra pe dezvoltarea următorilor piloni:

- parteneriate naționale și internaționale în domeniul cercetării fundamentale și cercetării tehnologice (observare principii de bază, formulare concepte privind tehnologiile, demonstrare experimentală concepte, validare tehnologii în laboratoare);
- parteneriate cu furnizorii de soluții și echipamente pentru demonstrațiile de produs/tehnologie (validare tehnologii în medii relevante și medii operaționale);
- parteneriate în cadrul unor proceduri concurențiale (pentru livrare și punere în funcțiune produse și soluții).

Portofoliul de proiecte al C.N.T.E.E Transelectrica S.A în domeniul Cercetării și Inovării – DigiTEL poziționează Compania în rândul celor mai inovatori operatori de transport la nivel European, materializând concepte, metodologii și standard performante în domeniul:

- Digitalizării stațiilor electrice de transformare (proiect pilot **DigiTEL** „Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație 100% digitală”);
- Tehnologiilor sustenabile (proiect pilot **DigiTEL Smart Vision** “Creșterea siguranței în activitățile de operare și mentenanță din stația Domnești prin folosirea tehnologiilor de realitate augmentată și digital twin”, **DigiTEL Green** „Retehnologizare stația 220/110/20 kV Mostiștea în concept de stație digitală și cu impact redus asupra mediului, SF6 free”)
- Tehnologiilor avansate (Digital Twin, Realitate Augmentată, Realitate Virtuală);
- Laborator de testare a tehnologii noi în parteneriat cu Universitatea Politehnica București;
- Monitorizarea condiției tehnice pentru activele critice ale RET (**DigiTEL Trafo Vision** “Achiziția și montajul a 21 de sisteme de monitorizare integrate pentru unitățile de transformare din stațiile Transelectrica”, **DigiTEL Smart Lines** “Optimizarea funcționării LEA 400 kV existente în SEN prin montarea de sisteme de monitorizare on-line și

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Dynamic Line Rating”, **DigiTEL 3D Line Vision** “Scanare Lidar si 3D a obiectivelor Transelectrica folosind drone”).

C.N.T.E.E Transelectrica S.A. este recunoscută pentru parteneriatele în domeniul Cercetării – Inovării cu liderii din industrie, mediul academic și societatea civilă, contribuind activ la adoptarea, testarea și validarea celor mai recente soluții necesare unei performanțe operaționale cerută în respect cu obiectivele la nivel European (European Green Deal, EU Digitalization etc.) dezvoltarea competențelor personalului.

Acționarul, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, și ceilalți acționari ai companiei doresc ca, în următorii patru ani, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. să aibă în vedere dezvoltarea capabilităților tehnice și umane în domeniul cercetării-inovării și să promoveze prioritar, la nivelul managementului, acțiuni, studii, programe de dezvoltare și cercetare care să aibă ca obiect “digitalizarea” ca principal resort pentru o dezvoltare sustenabilă.

IX. Dezideratele Secretariatului General al Guvernului și ale acționarilor cu privire la comunicarea cu Consiliul de supraveghere și Directoratul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

Acționarul, Statul român prin Secretariatul General al Guvernului, și ceilalți acționari ai companiei, doresc să sprijine activitatea companiei într-un mod constructiv și transparent și să lucreze îndeaproape cu membri Consiliului de supraveghere și ai Directoratului Transelectrica, pentru a identifica modalități de îmbunătățire a performanțelor Companiei și de gestionare eficientă a resurselor acesteia, pentru a atinge obiectivele stabilite.

Mai mult, atât acționarii Companiei, cât și membri organelor de administrare și de conducere a Companiei se angajează să îndeplinească obiectivele strategice pe care C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în calitate de Operator Național de Transport și Sistem, trebuie să le îndeplinească, să contribuie la întărirea răspunderii strategice pe care o are Compania, la dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea gestionării activelor Companiei, la furnizarea de către Companie a unui serviciu public de calitate, în deplină siguranță. Pentru a răspunde acestor cerințe, comunicarea va trebui realizată în ambele direcții, pentru o bună înțelegere a priorităților și așteptărilor acționarilor, a priorităților guvernamentale legate de Transelectrica, alinierii la prioritățile strategice ale Companiei și nu în ultimul rând a unor probleme care pot să apară pe parcursul celor 4 ani. Informarea reciprocă la orice aspect care impactează asupra activității Companiei și cu privire la riscuri identificate care pot influența îndeplinirea obligațiilor asumate prin Planul de administrare este extrem de importantă.

Așteptările Secretariatului General al Guvernului și ale acționarilor sunt în concordanță cu prevederile Ordonanței de urgență nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, cu completările și modificările ulterioare, precum și cu cerințele prevăzute de legislația pieței de capital, acțiunile companiei fiind listate la Bursa de Valori București. Frecvența raportării informațiilor este cea prevăzută de actele normative aplicabile și, după caz, de necesitatea evaluării activității membrilor Consiliului de supraveghere și membrilor Directoratului conform O.U.G. nr. 109/2011 sau de importanța evenimentului care trebuie comunicat acționarilor.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Consiliul de supraveghere al Transelectrica trebuie să coopereze îndeaproape cu Statul acționar, prin Secretariatul General al Guvernului, pentru a asigura informarea în timp util și comunicarea constantă cu privire la direcțiile strategice de administrare a Companiei, cu respectarea principiilor de guvernare corporativă specifice unei companii listate la Bursa de Valori București.

Orice posibilă deviere de la indicatorii de performanță stabiliți prin contractul de mandat ce se va încheia, trebuie comunicată tuturor acționarilor în cel mai scurt timp posibil, de îndată ce Consiliul de supraveghere constată că o astfel de deviere este probabilă.

Secretariatul General al Guvernului se așteaptă ca administratorii să efectueze o cuantificare atentă a riscurilor și să consulte acționarii în timp util, în cazul în care se așteaptă la devieri față de țintele previzionate.

X. Condiții privind calitatea și siguranța serviciilor prestate

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. este unicul operator național care asigură serviciul de transport al energiei electrice, de conducere tehnică operațională a Sistemului Electroenergetic Național prin Dispecerul Energetic Național și de administrare a pieței de energie electrică prin filiala sa, OPCOM S.A.

Serviciul de transport ale energiei electrice constă, în principal, în asigurarea transportului de energie electrică activă între două sau mai multe puncte ale RET a SEN, cu respectarea normelor de continuitate, siguranță și calitate.

Serviciul de transport constituie serviciu public *conform Licenței nr.161/2000 de transport și dispecerizare*, emisă de ANRE și trebuie asigurat de Companie în condiții nediscriminatorii pentru toți utilizatorii RET. Beneficiarii serviciului de transport al energiei electrice sunt toți titularii de licență care introduc, respectiv extrag energie electrică în/din SEN, inclusiv pentru activități de import/export. Serviciul de transport prestat de C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. constă în asigurarea condițiilor tehnice și menținerea parametrilor de funcționare ai RET în condițiile injectării/extragerii de energie electrică în/din aceasta, în conformitate cu respectarea condițiilor de calitate prevăzute în Codul Tehnic al RET și cerințelor ENTSO – E.

Transelectrica asigură indicatorii de calitate și performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și serviciul de sistem în acord cu prevederile *Ordinului ANRE nr.12/2016 privind „Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem”*, cu modificările și completările ulterioare.

Misiunea Dispecerului Energetic Național, în conformitate cu *Legea energiei electrice și a gazelor naturale*, cu *Licența nr. 161/2000* și cu *Condițiile asociate licenței pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare*, cu modificările și completările ulterioare, acordate de către ANRE și *Actului Constitutiv al C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.* este reprezentată de: conducerea prin dispecer a funcționării sistemului electroenergetic Național în condiții de siguranță și de calitate a energiei electrice, precum și realizarea cooperării internaționale în plan operativ și operațional.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Toate activitățile desfășurate în cadrul DEN au implicații directe asupra siguranței funcționării SEN și a piețelor de energie electrică, asupra funcționării interconectate, asupra bugetului de venituri și cheltuieli, dar și asupra imaginii Companiei și a reprezentării acesteia pe plan internațional.

Noul model de piață european este îndreptat către producția din surse regenerabile, agregarea surselor de producție, a consumatorilor și a instalațiilor de stocare (bateriilor de acumulare), unificarea piețelor de energie electrică la nivel regional și european (pentru toate segmentele de piață, inclusiv cele privind rezervele de echilibrare), operarea coordonată a sistemelor interconectate, achiziția serviciilor tehnologice de sistem, creșterea capacităților transfrontaliere, elaborarea de metodologii comune privind analizele de risc și de adecvanță, la nivel european și regional.

În acest sens, tendința fundamentală este aceea a coordonării operaționale la nivel european și regional, prin instituirea a numeroase organisme de coordonare la nivel ENTSO-E și la nivel regional, care necesită implicarea tuturor operatorilor de transport și sistem, precum și elaborarea unor metodologii și seturi de proceduri, acorduri operaționale sau acorduri de servicii, precum și dezvoltarea de instrumente informatice și de comunicare comune.

În contextul crizei geopolitice declanșată în anul 2022, s-a extins cooperarea operațională prin interconectarea de urgență a sistemelor electroenergetice din Ucraina și din Republica Moldova la sistemul european continental. Aceasta presupune armonizarea procedurilor și a modului de lucru pe domenii precum tehnic, de conducere prin dispecer, de piață, de operare coordonată, de schimb de date în timp real și în afara timpului real, de monitorizare a funcționării interconectate. În calitate de vecini ai Ucrainei și ai Republicii Moldova avem un rol activ esențial în stabilirea și implementarea procedurilor care decurg din funcționarea interconectată a SE Ucraina și SE Republica Moldova la sistemul energetic european.

Transelectrica are în vedere modernizarea infrastructurii de conducere prin dispecer, dezvoltarea infrastructurii de informatică de proces, modernizarea sistemului EMS – SCADA, implementarea de funcții noi în sistemul EMS – SCADA, modernizarea platformei Pieței de Echilibrare, hardware și a aplicațiilor aferente, implementarea decontării pieței la 15 minute, dezvoltarea infrastructurii de comunicație la platformele europene care gestionează aplicațiile utilizate în operarea coordonată, a celor din cadrul regiunii de piață CORE, dar și a celor din zona sud – est europeană, schimbul de date în timp la nivel ENTSO-E cât și cu Republica Moldova, dezvoltarea unui sistem de comunicare operativă de urgență (rezervă) la nivelul SEN etc.

C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. își desfășoară activitatea în conformitate cu cerințele licenței ANRE nr. 161/22.12.2000, cu completările și modificările ulterioare, pentru transportul de energie electrică și furnizarea serviciului de sistem.

Certificarea Sistemului de Management Integrat, conform cerințelor standardelor SR EN ISO 9001:2015, SR EN ISO 14001:2015 și SR ISO 45001:2018, este necesară pentru menținerea licenței ANRE conform condițiilor asociate acesteia la art.105 – Asigurarea calității unde este

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

menționat: “Titularul licenței va institui un sistem integrat de management al calității și mediului pentru activitățile care fac obiectul licenței, care va fi supus certificării unui organism acreditat”.

Certificatele de conformitate acordate Companiei de către organismul de certificare extern fac dovada recertificării și supravegherii sistemului de management integrat calitate, mediu, sănătate și securitate în muncă conform SR EN ISO 9001:2015, SR EN ISO 14001:2015 și SR ISO 45001:2018. Acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, împreună cu ceilalți acționari, doresc ca prioritatea managementului Companiei să fie realizarea indicatorilor de performanță cu respectarea normelor europene, pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem prestat de OTS.

În mod concret ne referim la:

- Utilizarea RET;
- Serviciul de sistem și coordonarea funcționării SEN;
- Continuitatea serviciului de transport al energiei electrice;
- Calitatea tehnică a energiei electrice;
- Calitatea comercială a serviciului de transport al energiei electrice și a serviciului de sistem.

Deopotrivă, pentru participanții la piața de energie electrică, se va avea în vedere în permanență respectarea regulilor și cerințelor minimale de ordin tehnic, menite să realizeze funcționarea sigură și fiabilă a SEN.

Gradul de realizare a indicatorilor de performanță stabiliți prin Standardul de performanță pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru serviciul de sistem este monitorizat anual și face parte din categoria indicatorilor cheie de performanță nefinanțari. Anual, se va elabora o informare privind desfășurarea procesului de monitorizare a performanțelor la nivelul Companiei.

XI. Etică, integritate și guvernare corporativă

În contextul principiilor generale de bună practică regăsite în legislația comunitară, acceptate pe plan internațional și în Uniunea Europeană, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a adoptat, proiectat, implementat, adaptat continuu și menținut în funcțiune un sistem de control intern managerial, dar și o politică activă de guvernare corporativă în conformitate cu Ordonanța de urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice și Codul de Guvernare Corporativă al Bursei de Valori București.

Construirea unui sistem de control intern solid în conformitate cu legislația aplicabilă a început încă de la înființarea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. și a reprezentat un proces care a necesitat și necesită, în continuare, eforturi importante din partea întregului personal al Companiei.

În prezent, Transelectrica menține în funcțiune un sistem de control intern managerial conform Ordonanței Guvernului nr. 119/1999, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Codului controlului intern managerial al entităților publice - cea mai recentă formă aprobată prin Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr.600/2018. Standardele de control intern

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

managerial definesc un minimum de reguli de management, pe care toate entitățile organizatorice din Companie trebuie să le urmeze.

În scopul menținerii și funcționării eficiente a sistemului de management integrat C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a stabilit, documentat și implementat un sistem de management integrat calitate, mediu, sănătate și securitate în muncă pe care îl îmbunătățește continuu urmărind eficacitatea acestuia în conformitate cu cerințele standardelor internaționale SR EN ISO 9001:2015, SR EN ISO 14001:2015 și SR ISO 45001, efectuând:

- a) definirea politicii managementului în domeniul calității, mediului, sănătății și securității în muncă, ca parte integrantă a politicii României în domeniul energetic, obținerea conformității cu cerințele standardelor declarate ca aplicabile și demonstrarea acestei conformități organismelor abilitate și/sau clienților;
- b) determinarea proceselor necesare funcționării sistemului de management integrat, a criteriilor și metodelor necesare pentru a se asigura eficacitatea proceselor de operare și supraveghere prezentate în Codul tehnic al RET, prescripții energetice, legislația aplicabilă, proceduri operaționale, standarde, etc., care sunt transpuse în caietele de sarcini și contractele încheiate cu furnizorii de produse, executanții de lucrări sau prestatorii de servicii;
- c) tratarea riscurilor și oportunităților prin evaluarea permanentă evitarea, eliminarea sau reducerea riscurilor;
- d) identificarea aspectelor de mediu rezultate din activitățile realizate în cadrul Transelectrica S.A., luând în considerare și activitățile de dezvoltare și re tehnologizare, pe care le poate controla și pe care le poate influența pentru a determina aspectele cu impact semnificativ asupra mediului și implementarea măsurilor necesare;
- e) identificarea pericolelor, evaluarea și controlul riscurilor privind sănătatea și securitatea în muncă și implementarea măsurilor de control necesare;
- f) identificarea cerințelor legale aplicabile și a altor cerințe la care Compania a subscris și determinarea modului în care se aplică aceste cerințe referitoare la aspectele sale de mediu și la factorii de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională ai personalului;
- g) stabilirea programelor pentru îndeplinirea obiectivelor și țințelor;
- h) pregătirea pentru situații de urgență și accidente;
- i) evaluarea conformării cu cerințele legale aplicabile și cu alte cerințe la care Compania a subscris;
- j) instruirea personalului din C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. cu cerințele sistemului de management integrat aplicabil și politica Companiei în domeniul calității, mediului, sănătății și securității în muncă.

Pentru aceasta, Directoratul și salariații Companiei cunosc și susțin valorile etice și valorile organizației, respectă și aplică reglementările cu privire la etică, integritate, evitarea conflictelor de interese, prevenirea și raportarea fraudelor, actelor de corupție și semnalarea neregularităților.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

În acest scop, Directoratul a adoptat „*Codul de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.*” și *Declarația de aderare la Strategia Anti-Corupție* asumată de companie. Gestionarea informațiilor privilegiate trebuie să fie efectuată asigurând un tratament egal pentru toți acționarii Companiei.

Codul are caracter obligatoriu și se aplică în toate structurile organizatorice și funcționale din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. precum și personalului detașat sau delegat în cadrul Companiei, fiecare angajat având obligația să-și însușească setul de reguli și principii conținute de acesta.

Abaterile de la cod sunt înaintate către Comisia de Disciplină din cadrul Companiei, comisie ce va dispune măsurile disciplinare în conformitate cu Legea nr.53/2003 - Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare precum și cu Regulamentul de Organizare și Funcționare al C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. – față de cei responsabili de respectivele abateri, acolo unde se va considera necesar, pentru apărarea intereselor companiei și în raport de prevederile legislației și normelor în vigoare – măsuri ce pot ajunge până la desfacerea contractului de muncă.

Pentru asigurarea transparenței și pentru o bună înțelegere a cerințelor impuse, Codul de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. poate fi accesat pe rețeaua de intranet sau pe website-ul companiei.

Deoarece conducerea C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. adoptă o politică de toleranță zero față de corupție și fraudă, politică pe care are obligația să o aplice continuu și neabătut, iar atribuțiile funcției deținute de către un angajat nu vor fi folosite în alte scopuri decât cele care privesc îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, fiecare angajat completează o declarație pe proprie răspundere privind respectarea „Codului de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.”. În același timp Compania și-a asumat o declarație anti-corupție în conformitate cu prevederile Codului de Etică.

Prin intermediul serviciilor de resurse umane, încă de la semnarea contractului de muncă, fiecărui nou angajat al Companiei, îi este adus la cunoștință „Codul de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.”, după care semnează declarația pe proprie răspundere privind respectarea acestuia, astfel, luând cunoștință și de măsurile pecuniare la care este supus în caz de nerespectare. Fiecare declarație este păstrată la dosarul de personal al angajatului.

Astfel, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. respectă și protejează interesele acționarilor săi și prin această măsură contribuie la realizarea obiectivului de creștere a valorii companiei și maximizarea profitului obținut, luând în considerare principiile dezvoltării durabile și implicarea atât a salariaților proprii cât și cea socială. Din perspectiva guvernantei corporative, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a implementat, pe parcursul perioadei în care a fost administrată în sistem dualist, principiile recomandate de Bursa de Valori București, fiind adaptate la profilul companiei. Acestea au fost cuantificate prin Codul de Guvernanță Corporativă C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. Acționariatul Companiei dorește ca acest proces să continue și principiile de guvernanță

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

corporativă să fie în permanență suportul activității companiei, indiferent de strategia de dezvoltare aleasă.

Totodată, transparența pe piață față de proprii investitori și acționari, în mod particular, dar și față de toți stakeholderii, în mod general, este unul dintre principiile care au stat la baza creșterii aprecierii mediului extern la adresa C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. De aceea, acționariatul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. dorește ca demersurile de sporire a transparenței companiei să continue și pe viitor și să fie aliniate la cele mai bune practici, atât din perspectiva Bursei de Valori București, cât și din considerente internaționale.

În ceea ce privește etica, integritatea și responsabilitatea corporativă, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. a revizuit atât Codul de Etică al Companiei, cât și Politica de Responsabilitate Socială Corporativă, în conformitate cu principiile de guvernare corporativă pe care a ales să le urmeze. Cu toate acestea, procesele aferente acestor documente trebuie urmărite permanent pentru a asigura păstrarea calității și a corectitudinii subiectelor abordate în contextul modificărilor de pe piață, atât din perspectiva pieței muncii, cât și a celor în care își desfășoară activitatea Compania.

De asemenea, acționarii Companiei sunt pe deplin conștienți că C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., parte a vieții publice, are îndatoriri față de societate. Responsabilitatea socială este un proces de management prin care C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. dorește să contribuie la dezvoltarea unei societăți românești durabile și performante.

Administratorii și conducerea Companiei trebuie să continue demersurile pentru îndeplinirea principalelor obiective în ceea ce privește responsabilitatea socială și anume:

- investiția în educația și dezvoltarea tinerilor;
- susținerea inițiativelor umanitare ale asociațiilor non-guvernamentale;
- participarea la dezvoltarea comunității;
- sprijinirea angajaților în cazul unor probleme majore de sănătate;
- implicarea angajaților în programele de voluntariat corporativ;
- investiția în protecția mediului înconjurător.

Implicarea în comunitate este necesară nu doar pentru a asigura succesul Companiei, ci și pentru a obține respectul comunităților în cadrul cărora Transelectrica își desfășoară activitatea.

În ceea ce privește responsabilitatea corporativă în general, având în vedere tendințele în domeniul raportării nonfinanciare, managementul Companiei trebuie să continue demersurile realizate până în acest punct, mai ales din perspectiva alinierii la standardele internaționale și creșterea calității procesului de raportare de la an la an, pentru a spori transparența și a prezenta indicatori relevanți adaptați la nevoile persoanelor interesate.

Astfel, din aceste perspective, așteptările acționariatului Companiei se îndreaptă către:

- respectarea întocmai a obligațiilor ce reies din caracterul de companie listată la Bursa de Valori București, în toate demersurile inițiate, în cadru intern sau extern;

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- promovarea și respectarea principiilor asumate de C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. prin Codul de Etică și prin Codul de Guvernanță Corporativă;
- creșterea interesului acordat către informarea corespunzătoare a părților interesate și către sporirea transparenței Companiei;
- conformitatea totală a situației actuale din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. cu cerințele legislative incidente.

Consiliul de supraveghere, în exercitarea atribuțiilor esențiale de control asupra modului în care Directoratul conduce Compania, precum și de verificare a activității desfășurate în numele și pe seama Societății, are dreptul și îndatorirea să stabilească, în raport cu Directoratul și Compania, modalitățile de control, verificare și de raportare pe care le consideră necesare îndeplinirii acestor atribuții.

În cadrul Consiliului de supraveghere al Companiei se constituie în mod obligatoriu Comitetul de nominalizare și remunerare și Comitetul de audit. În cadrul Consiliului de Supraveghere se va constitui cel puțin un al treilea Comitet care va avea ca domeniu de activitate securitatea energetică.

Așteptările acționarilor cu privire la organizarea de comitete, colaborarea dintre consiliu și auditorii interni sau externi, cooperarea dintre consiliu și directori, supravegherea funcției de control managerial și altele vor fi reglementate în regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului de Supraveghere ce va fi supus aprobării acționarilor. Având în vedere că politicile adecvate de audit și control intern contribuie semnificativ la buna funcționare a Societății, acționarii subliniază așteptarea ca structura de Audit intern să raporteze direct Comitetului de Audit. În acest sens, Comitetul de Audit va asista Consiliul de Supraveghere în scopul de a se asigura că Societatea menține sisteme corespunzătoare de raportare financiară, audit intern și extern, control intern, conformitate și gestiune a riscului.

Principiile de guvernanță corporativă, codul etic, principiile care guvernează managementul riscurilor, transparența în raport cu toate părțile interesate și preocuparea pentru creșterea valorii Companiei, trebuie transpuse prin organele de reprezentare ale C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. în conducerile filialelor, la nivelul acestor entități. Este de datoria managementului Transelectrica să analizeze și să stabilească obiective și criterii de performanță pentru aceste entități, pe care să le monitorizeze și să le corecteze în cazul în care există deviații semnificative de la plan, astfel încât acestea să contribuie la creșterea valorii Companiei pentru acționarii săi și nu la diminuarea acesteia. Astfel, principiile de management care guvernează C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. trebuie să fie transpuse la nivelul filialelor și sucursalelor teritoriale de transport și exercitate ca atare, ca un acționar responsabil.

XII. Evaluarea de către autoritatea publică tutelară și acționari a mediului de afaceri în care operează C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., a riscurilor la care aceasta este expusă și a acțiunilor efectuate deja la nivel de întreprindere publică

Acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului împreună cu ceilalți acționari ai Companiei, doresc ca în următorii patru ani, C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. să aibă în

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

vedere în mod prioritar consolidarea unui *model de afacere* bazat pe securitatea aprovizionării cu energie electrică a SEN (Sistemul Energetic National), în condiții de eficiență economică și financiară și într-un mod sustenabil, care să facă față provocărilor secolului XXI. Securitatea aprovizionării cu energie electrică nu se poate realiza fără un program de investiții adecvat care să redreseze vulnerabilitățile existente și viitoare, să asigure creșterea independenței energetice și a fluxurilor de energie electrică. În egală măsură, acționarii Companiei constată importanța și necesitatea asigurării unei independențe financiare a Companiei astfel încât orice posibil finanțator al programului de investiții să aibă un confort sporit în relația cu Transelectrica. Rezultatele financiare ale Companiei trebuie să fie în continuă creștere, dar și sustenabile pe termen mediu și lung, iar indicatorii de risc financiar să se situeze în parametrii de risc acceptați de mediul financiar-bancar. Prin urmare, așteptările acționarilor sunt ca în permanență C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. să aibă prioritar în vedere dezvoltarea capacităților de identificare și prevenire a riscurilor, de orice natură, dar și de gestionare și minimizare a impactului când acestea se manifestă.

Compania are implementat Sistemul de Management Integrat al Riscurilor, impus de cerințele strategice privind siguranța și continuitatea în operare a SEN și reprezentând o condiție fundamentală pentru un control managerial intern sănătos. Compania abordează proactiv managementul riscului, Directoratul asigurându-se astfel, într-o manieră rezonabilă, că obiectivele vor fi atinse prin gestionarea posibilelor amenințări. În acest sens, se urmărește identificarea și tratarea pierderilor potențiale, înainte ca evenimentele ce ar putea avea impact negativ să aibă loc, cu pregătirea prealabilă a soluțiilor tehnice, operaționale și financiare specifice pentru a diminua sau contracara aceste eventuale pierderi.

Administrarea riscurilor de către Companie respectă cerințele legale și de reglementare în vigoare, de a avea capacități de control al riscului adecvate profilului de risc al Companiei, pentru identificarea, evaluarea, administrarea, monitorizarea, comunicarea, consultarea și raportarea riscurilor:

- Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Controlului intern managerial al entitatilor publice.
- Cerințele Reglementatorului și alte cerințe derivate din calitatea de Companie listată la Bursa de Valori București sau impuse de agenții de rating ori auditori.

La nivelul Transelectrica, riscurile care ar putea avea un impact substanțial asupra realizării/îndeplinirii obiectivelor Companiei sunt gestionate în conformitate cu procedurile operaționale specifice activităților și în conformitate cu procedura operațională specifică.

În anul 2022, s-a realizat și a fost aprobat de către Directorat, *Registrul Riscurilor la nivel de Companie - 2022*, având ca scop minimizarea efectelor riscurilor semnificative la care este expusă Compania. *Registrul riscurilor* a fost întocmit în conformitate cu cerințele Standardului 8 *Managementul riscului*, din OSGG nr. 600/2018. Totodată, s-a realizat și a fost aprobat de către Directorat *Planul de implementare a măsurilor de control pentru anul 2022*.

Au fost stabilite următoarele *obiective strategice* în ceea ce privește managementul riscurilor:

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- înțelegerea riscurilor la care este expusă Compania, a cauzelor, a posibilelor deviații de la buget și a costurilor acestora, precum și a impactului asupra obiectivelor generale, strategice și specifice;
- menținerea unui mediu de lucru sigur pentru angajați;
- operarea echipamentelor și a instalațiilor în condiții de siguranță, fără pericole pentru terți și fără afectarea mediului înconjurător;
- implementarea măsurilor optime de control al riscurilor.

Obiectivele principale stabilite includ:

- îmbunătățirea profilului de risc al Companiei, prin administrarea procesului global de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor și de implementare a controlului necesar;
- eliminarea sau reducerea la minim a condițiilor și practicilor care pot conduce la neîndeplinirea indicatorilor de performanță, la întreruperea sau limitarea activității Companiei;
- reducerea costului total al riscului pentru a contribui la asigurarea resurselor financiare necesare cheltuielilor de operare, plății datoriilor și realizării investițiilor.

La nivelul Transelectrica, riscurile care ar putea avea un impact substanțial asupra realizării / îndeplinirii obiectivelor Companiei în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate sunt gestionate în conformitate cu procedurile operaționale specifice activităților și în conformitate cu *procedura de sistem privind Managementul riscului*. Totodată, se asigură îmbunătățirea continuă a modului de desfășurare a etapelor aferente procesului de management al riscurilor, respectiv identificarea, evaluarea, stabilirea strategiei de gestionare, monitorizarea implementării măsurilor de control și raportarea periodică.

Sistemul de Management al Riscurilor reprezintă o șansă reală de creștere a performanțelor proceselor organizației, pentru atingerea obiectivelor, în condițiile folosirii judicioase a fondurilor, iar așteptările acționarilor sunt ca administratorii companiei să asigure resursele necesare menținerii și îmbunătățirii continue a eficacității acestuia, să gestioneze elementele care stabilesc condițiile și instrumentele necesare întăririi controlului managerial intern.

Așteptările acționarilor, se îndreaptă cu precădere către:

- conformitatea totală a situației actuale din Companie cu cerințele legislative incidente;
- promovarea și respectarea valorilor organizaționale (profesionalism, tradiție, dialog social, respect față de oameni și mediu, respect față de cultura organizațională, comunitate, istorie, etc).

În acest sens, Consiliul de supraveghere împreună cu Directoratul Transelectrica vor trebui să identifice principalii indicatori de risc cu privire la activitatea Transelectrica și să îi monitorizeze permanent cu scopul de a reduce gradul de expunerea al Companiei la efectele unor factori de risc politic, economic, social, tehnologic, de mediu, legislativ.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

XIII. Așteptări ale autorității publice tutelare și acționarilor privind cheltuielile de capital, reducere de cheltuieli și alte aspecte ale afacerii

Acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului dorește ca în următorii patru ani, organele de administrare și conducere ale Transelectrica să asigure performanța financiară sustenabilă a Companiei, menținerea unei poziții financiare puternice și stabile prin implementarea politicilor financiare adecvate, de natura: managementul lichidităților, optimizarea proceselor financiare, managementul riscurilor financiare prin gestionarea prudentă a expunerii la riscuri și a datoriilor și menținerea unei structuri de capital echilibrate, astfel încât să se asigure sustenabilitatea pe termen lung și solvabilitatea pe termen scurt, cu o rată adecvată de rentabilitate.

Astfel, organele de administrare și conducere ale Transelectrica vor urmări, fără a se limita la acestea, următoarele:

- asigurarea performanței financiare și economice sustenabile și a stabilității operaționale;
- creșterea profitului Companiei;
- reducerea consumurilor și costurilor operaționale prin intensificarea controlului bugetării, angajării și utilizării resurselor;
- întărirea nivelului de monitorizare în execuția programelor de activitate, controlului intern și intensificarea acțiunilor de monitorizare a proceselor din Companie;
- optimizarea productivității muncii;
- dimensionarea optimă a necesarului de resurse umane în raport cu nevoile reale de activitate și de dezvoltare ale Companiei;
- îmbunătățirea calității planificării și execuției programelor investiționale de dezvoltare și modernizare, a programelor de reabilitare și asigurarea a mentenanței SEN;
- să respecte procesul de aprobare și angajare a cheltuielilor de capital în conformitate cu normele și prevederile legale, cu o descriere clară a scopului și beneficiilor fiecărei investiții și cu efectuarea de analize și evaluări riguroase în determinarea eficienței cheltuielilor de capital;
- să aibă o strategie clară pentru reducerea datoriilor și creanțelor restante urmărind îmbunătățirea fluxurilor de numerar și protejarea lichidităților.

Evaluarea ex-post a indicatorilor de performanță, care va fi efectuată de organele de administrare și conducere, va fi realizată periodic, în mod obiectiv, transparent și verificabil, pe baza unor criterii clare și relevante, stabilite în planul de administrare, va fi folosită ca instrument de monitorizare, control și îmbunătățire continuă a activității și va fi însoțită de măsuri corective sau sancțiuni în cazul nerealizării sau realizării parțiale a indicatorilor de performanță.

Obiectivele de performanță și indicatorii pe care administratorii și conducătorii Transelectrica trebuie să îi atingă și pe care Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, împreună cu ceilalți acționari urmează să se negocieze și să se aprobe conform prevederilor legale.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

XIV. Așteptări nonfinanciare ale acționarilor cu privire la organele de administrare și conducere ale Transelectrica

În stabilirea așteptărilor nonfinanciare, acționarul majoritar, Statul român, prin Secretariatul General al Guvernului, împreună cu ceilalți acționari, au în vedere atât obligațiile pe care Transelectrica, le are, în calitate sa de OTS, așteptările legate de performanța financiară a Companiei, îmbunătățirea profitabilității, controlul riguros al costurilor dar și faptul că activitatea Transelectrica este o activitate reglementată.

Organele de administrare și de conducere ale Companiei vor asigura ca Transelectrica să:

- dezvolte un program pe termen lung pentru asigurarea conformității în domeniul protecției mediului înconjurător și creșterea eficienței energetice;
- asigurarea unui management responsabil, strategii sustenabile și menținerea certificatelor Managementului integrat Calitate-Mediu, Sănătate și Securitate în Muncă;
- implementarea agendei digitale asociată Programului de transformare digitală a Companiei.
- optimizarea procesului privind managementul riscurilor;
- creșterea satisfacției clienților, partenerilor de afaceri, furnizorilor și a calității serviciilor prestate;
- optimizarea procesului de implementare a principiilor de guvernanță corporativă, etică și integritate;
- implementarea unei politici de resurse umane, cu accent pe îmbunătățirea procesului de formare, instruire și dezvoltare profesională a personalului, întinerirea vârstei medii a angajaților;
- implementarea unei politici de responsabilitate socială modernă;
- consolidarea și diversificarea relațiilor de cooperare și colaborare în plan intern și extern;
- îmbunătățirea procesului de comunicare generală, internă și externă, cu instituțiile pieței de capital, cu investitorii și părțile interesate;

XIV. 1. Politica de dezvoltare a resurselor umane

Pentru a putea face față provocărilor continue de pe piața muncii, Transelectrica trebuie să creeze un mediu de muncă atractiv, stabil și motivant, sigur și sănătos, astfel încât să devină angajatorul preferat al specialiștilor din domeniul energetic, un laborator de gândire și acțiune strategică pentru dezvoltarea sectorului energetic românesc.

În ceea ce privește resursa umană disponibilă la nivelul Transelectrica, în urma efectuării unor analize interne, s-a constatat necesitatea creșterii motivării și implicării angajaților, precum și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor prin creșterea numărului de programe de formare profesională, programe pentru dezvoltarea spiritului de echipă și organizarea de concursuri profesionale.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Totodată, s-a constatat necesitatea optimizării structurii organizatorice, structură care să corespundă nevoilor actuale de dezvoltare a Companiei.

Leadership, profesionalism, colaborare, adaptabilitate, creativitate și inovație sunt câteva dintre competențele generale esențiale de care ar trebui să dispună o companie pentru a crea valoare pe termen lung.

Leadership. Prin prisma activității sale și ca urmare a experienței și cunoștințelor acumulate de către personalul cu vechime, Transelectrica are lideri atât la nivel formal, cât și la nivel informal. Aceștia sunt prezenți în mijlocul angajaților, încercând să creeze echipe care să dea randament într-un mod eficient. Totodată, liderii Companiei caută și găsesc soluții chiar și în momentele cele mai sensibile, în special în situațiile în care este nevoie de reacții rapide, fără de care SEN nu ar putea funcționa în condiții optime de siguranță.

Profesionalism. Având în vedere că Transelectrica este o companie tehnică, există un nivel ridicat de profesionalism și rigoare. Astfel, personalul Companiei are expertiză variată și formare profesională multiplă. De asemenea, în ultimii ani, Compania s-a concentrat și pe atragerea și menținerea de noi generații de profesioniști.

Colaborare. O prioritate semnificativă pentru succesul organizațional este legată de comunicarea și cooperarea interdepartamentală, întrucât un flux restrâns de informații între departamente sau o colaborare slabă încetinesc crearea de valoare pe termen lung. Prin comunicare și colaborare consecutive între departamente pot crește atât empatia între echipe, cât și performanța Transelectrica.

Adaptabilitate. Angajații unei companii trebuie să fie adaptabili și versatili la schimbările dinamice ale prezentului, indiferent de experiența pe care au acumulat-o de-a lungul timpului.

Creativitate și inovație. În cadrul Transelectrica, în zona de activități tehnice nucleu, pe parcursul ultimilor 5 ani, au fost atrași tineri absolvenți de studii de specialitate prin programe de burse și nu numai, scopul principal fiind acela de a păstra și integra un număr cât mai mare de tineri în cadrul Companiei. Ca urmare a implementării unor astfel de măsuri, în departamentele care au beneficiat de aportul acestora, s-a constatat o creștere a componentei de creativitate și inovație, atât prin soluțiile propuse pentru rezolvarea unor probleme, cât și prin proiectele de inovație promovate.

În acord cu obiectivele strategice în domeniul cercetării și inovării, Transelectrica asigură resurse umane, informaționale și financiare pentru ca:

- inovarea să fie promovată prioritar pentru activitățile de bază ale Companiei, aducând plus-valoare prin digitalizarea proceselor, îmbunătățirea serviciilor și creșterea competențelor personalului;
- cercetarea din cadrul Companiei să se concentreze pe dezvoltarea următorilor piloni:
- parteneriate naționale și internaționale în domeniul cercetării fundamentale și cercetării tehnologice (observare principii de bază, formulare concepte privind tehnologiile, demonstrare experimentală concepte, validare tehnologii în laboratoare);

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

- parteneriate cu furnizorii de soluții și echipamente pentru demonstrațiile de produs/tehnologie (validare tehnologii în medii relevante și medii operaționale);
- parteneriate în cadrul unor proceduri concurențiale (pentru livrare și punere în funcțiune produse și soluții)

XV. Intențiile legislative și de reglementare ale Guvernului cu privire la domeniul în care își desfășoară activitatea întreprinderea publică, dacă acestea există

Majoritatea proiectelor de investiții ale Transelectrica, se încadrează în categoria *proiectelor de importanță națională și de interes național*, în conformitate cu prevederile art. 2, lit. n) din Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport, și ale art. 2 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național și, în acest sens, urmează să fie emise acte normative care să reglementeze statutul proiectelor de investiții Transelectrica, care se încadrează în această categorie.